БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 200 (18.378). • Пайшанба, 1982 йил 2 сентябрь • Баҳоси 3 тийин.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

СССР 60

ДЕФОЛИАЦИЯНИ НАМУНАЛИ ЎТКАЗИБ, МАШИНА ТЕРИМИ УЧУН КЕНГ ИМКОНИЯТ ЯРАТАЙЛИК!

КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорлари — ҳаётга!

ЮКСАК МАРРАНИ КЎЗЛАБ

КОСОН РАЙОНИДАГИ ЛЕНИН НОМЛИ СОВХОЗ ПАХТАКОРЛАРИ ЙИЛЛИК ПЛАННИ 10 ОКТЯБРДА БАЖАРИШГА ҚАРОР ҚИЛДИЛАР

СССРнинг Озиқ-овқат программаси ҳозирдаёқ ўзининг самараларини бера бошлади. Буни бизнинг совхозимиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Юбилей йилида давлатга пилла, ғалла, гўшт, тухум ва бошқа хил маҳсулотлар топшириш планлари ортиғи билан бажарилди. Шуниси ҳам қувончлики, маҳсулотлар миқдори ўтган йилдагидан анча кўпайтирилди, сорти ва сифати яхшиланди. Барча тармоқлар хўжалигимизга кўплаб соф фойда келтиряпти. Йил охиригача сабзавот, мева, чорва маҳсулотлари топширишни янада кўпайтирамиз.

Совхозимиз коллективи олдида муҳим вазифалар турибди. Йиллик сут тайёрлаш планини 15 октябргача бажаришимиз, йил охиригача тайёрлов ташкилотларига етказиб бериладиган сут миқдорини ўтган йилдагидан 20—25 процент кўпайтиришимиз керак. Айни кезда чорва қишловига ҳар қачонгидан пухта тараддуд кўришимиз лозим. Сабаби — чорвадорларимиз қишловни бехатар ўтказиш, қиш фаслида ҳам сут, гўшт, тухум ва бошқа хил маҳсулотларни кўпайтириб бориш мажбуриятини олганлар.

Кун тартибида турган ғоят муҳим вазифамиз юбилей йилида она-Ватанга пландаги 8500 тонна ўрнига 10.000 тонна «оқ олтин» етказиб беришдир. Бу борадаги мажбуриятимиз ўтган йилдагидан фарқ қилади. Жумладан, план бўйича тайёрланадиган 8500 тонна пахтанинг ҳаммасини қўл кучи ишлатмасдан фақат «зангори кема»ларда териб оламиз. Тайёрланган пахтанинг ҳаммасини юқори сортга топширамиз. Ҳар центнер пахтанинг таннархини 18—20 процент арзонлаштирамиз. Плandan ташқари мажбурият ҳисобига тайёрланадиган бир ярим минг тонна пахта теримида ҳам чеварлар жасоратини сира камситмаган ҳолда машиналарга зўр берамиз. Шундай қилиб, йиллик пахта тайёрлаш планини 10 октябрь куни 100 процент бажарамиз. Сўнг мажбуриятни тезроқ адо этиш учун қизғин кураш олиб борамиз.

У ёки бу соҳа бўйича план белгилаш, мажбурият қабул қилиш улкан ишнинг бошланиши ҳисобланади, уни амалга ошириш учун катта куч сарфлаш, техника воситаларини тўла сафарбар этиш, ички резервларни шу мақсад йўлига хизмат қилдириш талаб этилади. Энг муҳими — одамлар нима мақсадда меҳнат қилаётганликларини, қандай марраларни эгаллашлари зарурлигини тўла тушунсинлар, юз бериши мумкин бўлган қийинчиликларни мардлик билан енгсинлар. Йил — ўн икки ой меҳнат қилиб етиштирган ҳосилимиз тақдири учун ҳамма баравар жонбозлик кўрсатгандагина маррага тез ва толиқмай етилади. Совхоз маъмурияти ва партия комитети шуларни ҳисобга олиб, юбилей йили пахта йиғим-теримини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг яқинда матбуотда эълон қилинган қарори асосида ўтказишга қаратилган тадбирлар белгилади.

Юқорида айтиб ўтганимиздек, йиллик пахта тайёрлаш планини фақат машина терими ҳисобига 10 октябрда бажарамиз. Шу мақсадда ипатоволиклар методи асосида 6 та терим-транспорт отряди туздик. 60 та «зангори кема», 80 та трактор прицепини отрядларга тақсимладик. Ҳар бир терим-транспорт отрядига дала бошида техника хизмати кўрсатиш, машиналар, транспорт воситаларининг юқори унум билан ишлашини таъминлаш учун биттадан кўчма устахона бириктдик. Кўчма устахоналарда малакали механиклар, пайвандчилар, токарлар иш олиб боришади. Уларга етарли эҳтиёт қисмлар ажратилди. Терим даврида бирорта машина, трактор прицепининг тўхтаб қолиши ёки бекор туришига йўл қўймаймиз. Борди-ю айрим пайтларда шундай ҳоллар учраса, иш бошига қўйилган отряд бошлиғидан қаттиқ масъулият талаб қиламиз.

Машиналарни бригадалараро тақсимлашга алоҳида эътибор бердик. Гап шундаки, янги машиналар ҳам, сифатли ремонтдан чиқарилган машиналар ҳам бир маромда унумли ишлатилсин. Бу борада ҳеч кимга имтиёз берилмайди. Чунки пахта йиғим-терими мавсумий иш бўлиб, механик-ҳайдовчиларимиз, транспорт ходимларимиздан тиғиз график асосида ишлашни талаб этади. Теримда фурсатдан ютган, меҳнат унумдорлигини кўтаришга эришган кишилар ҳосил ва сортдан ютади. Кечикканлар эса ютқазади.

Машиналарни бошқаришга 120 та механик ҳайдовчи ажратдик. Улар билан семинар-кенгаш ўтказдик. Ҳар бир механизаторнинг фикрини билдик. Маъмурият ва партия комитети, комсомол ва касаба союз ташкилотлари адресига айтган танқидий фикрлари, таклиф-мулоҳазаларини ҳисобга олдик. Шу асосда машина терими планига қўшимча ва ўзгартишлар киритилди. Мақсадимиз битта — совхозимиз бўйича ҳар бир терим машинасининг мавсумдаги ўртача иш унуми 150—160 тонна бўлишига эришамиз.

Совхозимизда механизаторларнинг тажрибали отряди камол топди. Улар ҳар қандай шароитда ҳам ўзларининг «зангори кема»ларини юқори унум билан ишлатяптилар, хўжалигимиз «оқ олтин» хирмонига қут-барака киритяптилар, бой тажрибаларини ёшларга ўргатяптилар. Бобомурод Қиролов, Саъди Норқулов, Бобохон Дармонов, Бобомурод Ҳамдамов, Берди Аҳмедовлар шулар жумласидандир. Уларнинг ҳар бири бу йилги мавсумда 250—300 тоннадан пахта териб бериш ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Карвонбошилар изидан 8500 тонна юқори сорт пахта ортилган карвонимиз боришига ишонамиз. Машиналарнинг унумдор далаларда тинимсиз жавлон уриши учун зарур бўлган барча шарт-шароитлар мукаммал яратилди. Дефолиация, айланиш майдончаларини тайёрлаш, суғориш тўхтатилган карталарнинг ўқариқлари, марзаларини текислаш ва бошқа ишлар зудлик билан олиб борилятпи.

Ҳар тўкисда бир нуқсон деганларидек, ўтган йиллардаги пахта йиғим-терими даврида оғир ишнинг устидан, енгил ишнинг остидан ўтиб юрган озми-кўпми кишилар бўлди. Айримлар турли сабаблар билан теримда қатнашмади, баъзилар графикларни бажармади. Бу йил ана шундай кўринишларга мутлақо йўл қўймаймиз. Терим графикларини миқдор ва сифат кўрсаткичлари бўйича бажариш шарт! Сафимизда қолоқлар, теримдан четда турувчилар бўлмайди. Партия ташкилотимиз ҳисобидаги 120 коммунистнинг ҳаммаси теримда фаол қатнашиб, авангардлик қилади. 900 киши эса этак боғлаб пахта теради.

Бригадалараро ва бўлимлараро мусобақани кучайтирамиз. Кунлик теримга пахта сортини алоҳида ҳисобга олган ҳолда ҳар куни якун ясаймиз. Илғорларни совхоз қоидаси асосида рағбатлантириб борамиз. 50—55 центнерчи Буваназар Бойматов, Жўра Муҳаммадиев, Садин Эрқулов, Жўра Қурбоновлар бошлиқ бригадаларнинг пахтакорлари кунига йиллик планнинг 8—10 процентли миқдорида пахта тайёрлаш, ҳосилнинг ҳаммасини машиналарда териш, сортнинг аъло бўлишига эришиш, нобудгарчиликка йўл қўймаслик ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Биз уларнинг тажрибасини кенг оммалаштирамиз. Терилган пахтани шу куннинг ўзида юқори нав билан тайёрлов пунктига жўнатамиз. Бунинг учун транспортчилар мусобақасини ҳам кенг кўламда авж олдирамиз.

Келтирилган мисоллардан ҳамма иш жойида деган хулоса чиқариш нотўғри бўлар эди. Айрим камчиликларга ҳам йўл қўйилаётганини айтиб ўтиш керак. Айрим бригадаларга қарашли пайкалларда ҳамон бегона ўтлар тўла йўқотилган эмас. Бу эса пахта сортини бузади. Етарли миқдорда этаклар, тош-тарозилар тайёрланди. Лекин теримда ёрдамчилар қатнашишини ҳам ҳисобга олиб, қўшимча тайёргарликлар кўришимиз керак. Эртаиндин теримчилар йиғилишини ўтказиб, пахтани сортларга ажратиб териш, бир чаноқ пахтанинг қолиб кетиши ёки қатор ораларига тўкилишига йўл қўймаслик чораларини белгилаб олишимиз зарур. Йўллар, хирмон жойларга тўкилган дурдонани ҳам ўша кездаёқ терилишини таъминлашимиз даркор. Чунки нон ҳам нон, унинг увоғи ҳам нон деганларидек, пахта ҳам пахта, унинг бир чаноғи ҳам олтинга тенг пахтадир!

Теримда барча қатнашади. Ҳамма кунлик графикларнинг ортиғи билан бажарилиши учун курашади. Демоқчимизки, механик-ҳайдовчилар, теримчилар, хашарчилар фақат терим билан банд бўлсинлар. Уларнинг унумли ишлашлари учун зарур бўлган маданий-маиший шароитларни тўла яратиб бериш хўжалик раҳбарларининг бурчидир. Совхозимиздаги 38 та дала шийпонини меҳнат аҳлининг ҳордиқ чиқариш жойига айлантирдик. Кунлик озиқ-овқат таъминотини яхшилашга масъул кишилар ажратдик. Партия ташкилотимиз юздан ортиқ идеология ходимларини пахтакорлар орасида қизғин иш олиб боришга сафарбар этди.

Пахта йиғим-теримини ғоятда уюшқоқлик билан қисқа фурсатда ўтказамиз. Кунига йиллик планнинг 7—8 процентига етказиб «оқ олтин» тайёрлаб, она-Ватанга 10 минг тонна юқори сорт пахта етказиб берамиз.

Б. УМИРОВ — Косон районидаги Ленин номли совхоз директори, **Х. ҲУСАНОВ** — партия комитети секретари, **А. АБДУЛЛАЕВ** — бош инженер, **Н. ШЕРАЛИЕВ** — бош агроном.

ПАХТА — ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 1 сентябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бухоро	0,78	2,14
Сурхондарё	0,33	1,62
Навоий	0,35	1,14
Қашқадарё	0,11	0,93
Наманган	0,14	0,56
Фарғона	0,16	0,50
Самарқанд	0,11	0,29
ҚҚАССР	0,18	0,20
Сирдарё	0,03	0,09
Андижон	0,06	0,08
Жиззах	0,01	0,03
Хоразм	0,02	0,07
Тошкент	0,03	0,06
Республика бўйича:	0,18	0,60

МАШИНА ТЕРИМИ БОШЛАНДИ

ҚАРШИ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Райондаги «Ленин йўли» совхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шомат Алматов бошлиқ бригадасида машина терими бошланди. Мавсумда бункерлардан 250 тоннадан дурдона тўкиш мажбуриятини олган Холмурод Омонов, Пирназар Махманазаров, Иззатилла Эргашев, Мардон Тошпўлатов каби механизаторларнинг ҳар бири дастлабки кунёқ 10—12 тоннадан пахта тердилар. Қабул пункти бункерлардан тўкилган «оқ олтин»ни юқори сортга қабул қилди. Шуниси қувончлики, машиналар шарофати билан бригада бир кунда йиллик планнинг 25 проценти миқдорида пахта тайёрлади.

— Далаларимизда пахтадан юқори ҳосил етиштирдик, — дейди Ш. Алматов, — Машиналарни пухта тайёргарликдан сўнг тўла ишга туширдик. Эндиги вазифа меҳнат унумдорлигини муттасил кўтариб боришдан иборат. Етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини қўл кучи ишлатмасдан машиналар ёрдамида териб оламиз. Она-Ватанга пландаги 40 центнер ўрнига 60 центнердан юқори нав пахта етказиб берамиз.

«Ленин йўли» совхози юбилей йилида 8000 тонна пахта тайёрлайди. Ялпи ҳосилнинг 80 проценти «зангори кема»ларда териб олинади. Эрта-индин машина теримини оммавий равишда бошлаш чоралари кўриляпти.

ЮКСАК ХИРМОНЛАР

Қарши районида 1640 гектар майдондаги маккажўхори ўриб бўлинди. Ҳар гектар ердан 85 центнердан «каҳрабо дон» хирмони кўтарилди. Эришилган бу муваффақиятга «Москва», «Ленинизм», «Партия XXII съезди», «Прогресс» совхозлари салмоқли ҳисса қўшдилар. «Ленинизм» совхозидан Саид Ҳайдаров, Хадича Ботирова, «Москва» совхозидан Кичик Омонов, «Ленин йўли» совхозидан Тошой Рустамова, 13-совхоздан Мардон Чориев, «Партия XXII съезди» совхозидан Очилой Рўзиева ўртоқлар бошлиқ бригадалар гектаридан 90—100 центнердан «каҳрабо дон» олдилар.

Шунингдек, Шаҳрисабз, Китоб, Чироқчи районларининг маккажўхорикорлари ҳам дон учун экилган майдонлардаги ҳосилни ўриб-йиғиб бўлдилар.

Ҳосилдан бўшаган майдонларга силос учун такрорий маккажўхори экилмоқда.

М. КАРОМОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЎРИМ ҚИЗҒИН

НУКУС («Совет Ўзбекистони» мухбири). Қорақалпоғистон автоном республикаси маккажўхорикорлари юз берган сув танқислигини енгиб, «каҳрабо дон»дан юқори ҳосил етиштирдилар. Шу кунларда ўрим-йиғим тобора кучайтирилмоқда. Кўп ва юқори сорт дон учун қизғин давом эттирилаётган мусобақада Элликқалъа райони маккажўхорикорлари олдинда бормоқдалар. Улар ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, пландаги 8400 тонна ўрнига 16.800 тонна сара дон етиштиришга аҳд қилдилар. 28 та комсомол-ёшлар бригадасининг кўпчилигида ўрим-йиғим оммавий равишда бошлаб юборилди.

Райондаги «Дўстлик» совхозининг Тожигул Исмоилова бошлиқ бригадаси аъзолари 40 гектар майдонда ўрим ўтказдилар. Ҳар гектар ердан 105 центнердан хирмон кўтарилди.

— Яна 40 гектар майдонда маккажўхори бор, — дейди бригада бошлиғи, — уни ҳам тез кунда ўриб бўламиз. Ҳисоб-китоблар гектаридан 120 центнердан хирмон кўтариш ҳақидаги мажбуриятимизни ортиғи билан бажариш мумкинлигидан далолат беряпти. Дон ва поянинг исроф бўлишига сира йўл қўймаймиз. Комбайнчиларимиз вазиятни ҳисобга олиб, ўримни тонг саҳардан қош қорайгунча давом эттирмоқдалар. Сўта ва поя пешма-пеш марказий хирмон ҳамда чорва моллар қишлов жойларига ташиб олиняпти.

Калинин номли колхознинг Аҳмад Хўжаев, «Октябрь 60 йиллиги» совхозининг Тўхтабой Матёқубовлар раҳбарлик қилаётган бригадаларида ҳам ҳосилдорлик юқори бўлаётир. Комбайнчилардан О. Беглиев, Х. Жабборов, Э. Жуманиёзов ўртоқлар кунлик графикни бир ярим — икки ҳиссага етказиб бажармоқдалар.

Районнинг барча хўжаликларида маккажўхори ўрим-йиғими ишлари суръатига қанот бахш этилиб, сифатга алоҳида эътибор берилаётир.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

Серқуёш республикамиз маккажўхоризорларида иш қизғин. Ўрим-йиғим жадал давом этяпти. Йиғиштириб олинган ҳосилнинг бир мисқоли ҳам далада қолдирилмаётир. «Каҳрабо дон» сўталари хирмонларга, поя эса силос ўраларига ташилаётир. Умуман ўрим конвейер усулида давом этмоқда. Натижада иш унумли бўлиб, хирмонларга тобора барака киряпти.

Пахтаобод районидаги «Коммуна» колхози маккажўхорикорлари ҳам тиғиз график асосида меҳнат қилмоқдалар. Механизациялашган отряд ташкил қилинган. Бунга 5 та «Херсонец» ва 25 та тележка бириктирилган. Ҳар бир механизаторга норма белгиланган. Улар нормани ортиғи билан бажармасдан ўз комбайнларини тўхтатишмайди. Суратда: маккажўхори ўрими.

Р. Ашуров фотоси. (ЎзТАГ).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

Л. И. Брежнев ва Н. А. Тихонов ўртоқлар Вьетнам Социалистик Республикасининг миллий байрами муносабати билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, бутун совет халқи номидан ва шахсан ўз номларидан Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ле Зуанга, ВСР Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Чионг Тинга, Вьетнам Социалистик Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Фам Ван Донгга, ВСР Миллат мажлисининг Раиси ўртоқ Нгуен Хиу Тхога табрик телеграммаси йўлладилар. Телеграммада бундай дейилади:

«1945 йил август революциясининг ғалабаси натижасида Жануби-Шарқий Осиёда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг вужудга келиши ғоят катта тарихий аҳамиятга молик воқеа бўлиб, Вьетнамнинг кўп асрлик тарихида янги даврни бошлаб берди. Қаҳрамон Вьетнам халқи социалистик қурилишдаги ўз ютуқлари билан ва ўтган 37 йил мобайнида ўзининг шонли Коммунистик партияси раҳбарлигида Ватан озодлиги йўлидаги курашда эришган ғалабалари билан фахрланишга ҳақлидир.

Вьетнам халқи атоқли интернационалист революционер Хо Ши Мининг «Мустақиллик ва озодликдан кўра азизроқ нарса йўқ» деган жанговар шиори остида мустамлакачилик зулмига барҳам берди, империалистик агрессорлар ва уларнинг гумашталарини мағлубиятга учратди, ўз Ватанининг батамом озод бўлиши ва қайта бирлашишига эришди. Пекинлик гегемончиларнинг агрессиясини даф этиш даврида Вьетнам халқининг чинакам мардлиги ва ватанпарварлиги яна бир бор ёрқин намоён бўлди. Империализм, гегемонизм ва реакция кучларига қарши курашаётган планетадаги барча софдил кишилар, социалистик ҳамдўстлик Вьетнамнинг мард ватанпарварлари билан ҳамиша жанговар бирдам бўлиб келди.

Бугунги кунда Вьетнам меҳнаткашлари мамлакат олдида турган қийинчиликларни бартараф эта бориб, социализмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш, ўз Ватанининг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш борасида ВКП V съезди ўртага қўйган вазифаларни сабот билан амалга оширмоқдалар.

Социализм, ялпи тинчлик ва халқаро хавфсизлик ишини мустаҳкамлаш учун курашга Вьетнам актив ҳисса қўшаётганлиги, унинг социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан, барча тинчликсевар кучлар билан қалин баҳамжиҳат ҳаракати ВСРнинг халқаро майдондаги позицияларини ва обрў-эътиборини янада мустаҳкамланишига ёрдам бермоқда. Вьетнам қардош Лаос ва Кампучия билан Осиё қитъасида яхши қўшничилик муносабатларини ривожлантиришга, Жануби-Шарқий Осиёни тинчлик ва барқарорлик зонасига айлантиришга қаратилган изчил йўлни ўтказиб келаётганлиги кенг кўламда маъқулланмоқда.

Биз шуни чуқур мамнуният билан қайд этамизки, КПСС билан ВКП, СССР билан ВСР ўртасидаги қардошларча бирдамлик ва самарали ҳамкорлик мамлакатларимиз манфаатлари йўлида муттасил ривожланмоқда ва чуқурлашиб бормоқда. Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет — Вьетнам шартномаси халқларимиз тинч бунёдкорлик меҳнати манфаатларига, бутун дунёда тинчлик ва социал тараққиёт ишига хизмат қилмоқда.

Социалистик интернационализмнинг ленинча байроғига содиқ бўлган, КПСС XXVI съезди қарорларига амал қилаётган совет коммунистлари, барча совет кишилари СССР билан ВСР халқлари ўртасидаги анъанавий дўстликни бундан буён ҳам тинмай мустаҳкамлайверадилар, қардош Вьетнам халқининг социализм қуриш учун олиб бораётган курашида, ўзининг мустақиллиги ва миллий суверенитетини ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатида уни қатъий қўллаб-қувватлай берадилар».

Л. И. Брежнев ва Н. А. Тихонов барча мард ва меҳнатсевар Вьетнам халқига социалистик жамият қурилишида янги катта муваффақиятлар тиладилар.

(ТАСС).

БИЛИМ БАЙРАМИ

Кузнинг биринчи куни мамлакатимизда катта ва порлоқ байрам — билим куни сифатида нишонланади. 1 сентябрда чалинган қўнғироқ мактабларда ва ҳунар-техника билим юртларида, техникумларда ва олий ўқув юртларида янги ўқув йили бошланганидан дарак берди. Ўзбекистон мактабларининг тўрт миллионга яқин ўқувчиси билим қучоғига отланди.

Лениннинг «Ҳамма яхши нарсалар — болаларга» деган шиори партия XXVI съездининг қарорларида ўзининг ёрқин ифодасини топди. Съезд ҳужжатларида, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев кўрсатмаларида, КПСС Марказий Комитетининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисидаги қарорида ёш авлодга таълим бериш, уни меҳнатсеварлик руҳида ва ахлоқий тарбиялаш сифатини янада ошириш вазифалари ўртага қўйилди.

Тошкентнинг Чилонзор районии ўн олтинчи кварталида яшовчи ўғил ва қиз болалар мактаб билан биринчи учрашувга гулдасталар билан қувона-қувона келдилар. Уларни педагоглар, уруш ва меҳнат ветеранлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари самимий кутиб олдилар. Улар болаларни янги ўқув йили билан табрикладилар. Болаларга ажойиб ўқув комплексини туҳфа қилган 153-трест қурувчилари мактаб ўқувчилари ва педагогларига бинонинг рамзий калитини топширдилар. Бу ерда синфлар ва кабинетлар, мажлис ва спорт заллари, куни узайтирилган группалар учун ётоқхоналар бор. Мактаб ёнида ошхона ва стадион қурилган.

Янги мактаб очилиши муносабати билан ўтказилган тантаналарда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди.

Республика пойтахтида, янги қурилиш районларида қурилган саккизта янги мактабда биринчи қўнғироқ байрами бўлиб ўтди, уларнинг ҳаммаси типовой лойиҳалар асосида қуриб битказилди.

Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчилари бўлиб қолган юқори синф талабаларидан 163 минг ўғил ва қиз ишчи касбларини эгаллаш йўлида биринчи қадам қўйди. Пойтахт халқ хўжалиги институтининг Қарши, Жиззах ва Хивадаги янги филиаллари, Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг Андижон ва Наманагандаги, Тошкент автомобиль-йўл институтининг Термиздаги, Политехника институтининг Муборакдаги, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти умумтехника факультетининг Урганчдаги филиаллари очилди. Андижон, Ленинск, Янгиқўрғонда янги техникумлар, Деновда озиқ-овқат техникумининг, Элликқалъада қурилиш техникумининг филиаллари машғулот бошлади.

Яхши анъанага кўра, янги ўқув йили машғулотларининг биринчи соати В. И. Ленинга бағишланди. Ёш авлод Лениннинг: «Ўқиш, ўқиш ва яна ўқиш» деган ажойиб васиятини қандай бажараётганлиги тўғрисида Ватанга, партияга рапорт берди.

Биринчи сентябрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, У. У. Умаров, Н. М. Маҳмудова республика пойтахтининг ўқув юртларида бўлдилар.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЛАРДА ДЕФОЛИАЦИЯНИНГ БОРИШИ

Шу йил 1 сентябрга қадар республикамиз областларида 173 минг гектар майдонда дефолиация ўтказилди. Бу ўтган кундагига нисбатан салкам 60 минг гектар кўп демакдир. Тошкент области пахтакорлари дефолиация планини қарийб 50 процент бажариб, олдинда бормоқдалар. Куни-кеча барча хўжаликларда 15.000 гектар майдонга химикатлар сепилиб, бир кунлик топшириқ 11,7 процент адо этилди.

Сирдарё областида ҳам суръат кун сайин кўтариляпти. Мавсум бошлангандан буён 48 минг гектар майдондаги ғўзаларга дори сепилди. Бир кунда 86 та самолёт, 186 та ер аппарати ишлатилди. Кунлик график 11,7 процент бажарилди.

Жиззах областининг унумдор пахта далаларида хизмат қилаётган химизаторлар ва граждан авиацияси учувчилари 108 та ер аппарати ва 45 та самолёт ёрдамида бир кунда 11 минг гектар майдондаги ғўзаларни дефолиациядан чиқардилар. Бу муҳим тадбир Қашқадарё областида 21.800 гектар ерда амалга оширилди.

Тошкент областининг Оққўрғон, Бўка, Пискент, Ғалаба районларида баргларнинг тезроқ тўкилишини таъминлаш, «зангори кема»ларга кенг йўл очиш мақсадида суръатга қанот бағишланмоқда. Коммунистик, Ўрта Чирчиқ, Чиноз ва Янгийўл районларида ер аппаратларидан оқилона фойдаланилиб, юқори самарадорликка эришилмоқда. Сирдарё областининг Ильич, Ховос, Боёвут, Қашқадарё областининг Қарши, Муборак, Баҳористон ва бошқа қатор районларида барча имкониятлар дефолиацияни тез ва сифатли ўтказишга сафарбар этилмоқда. Иш жараёнида мутахассисларнинг ташкилотчилик роли ва масъулиятини оширишга алоҳида эътибор беριляпти.

Бироқ қатор областларда дефолиация ўтказишга тўла киришилгани йўқ. Сурхондарё, Бухоро областларида дефолиацияни қизғин авж олдириш фурсати етганига анча бўлди. Бироқ, хўжаликлар раҳбарларининг айби билан бу муҳим иш негадир кечиктирилаётир. Партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари эса айрим консерваторлик кайфиятидаги ўртоқларни қаттиқ тартибга чақиряпти. Самолётларни учириб, қўндириш, ер аппаратларидан фойдаланишда камчиликларга йўл қўйилмоқда. Меҳнат унумдорлигини ошириш чоралари кўрилмаяпти. Бундай нуқсонлар Навоий области, Қорақалпоғистон АССРнинг қатор районлари, колхоз ва совхозларида кўпроқ юз беряпти. Фарғона водийси областларида ҳам дефолиацияни қизғин бошлаш ва тезроқ сифатли қилиб тугаллаш чоралари кўрилиши керак.

Сентябрь ойининг дастлабки ўн кунлиги дефолиация ўтказишда энг қулай фурсат эканлигини кўзда тутиб, республикамиз бўйича бу муҳим ишни шу фурсатда тўла ва сифатли қилиб меъёрига етказайлик!

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

1 сентябрь куни СССР Министрлар Советининг мажлиси бўлиб ўтди. Бу мажлисда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1983 йилги Давлат плани ва СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети лойиҳалари кўриб чиқилди. [illegible] шу масалалар юзасидан ахборот бердилар. Шу лойиҳаларни муҳокама қилишда иттифоқдош республикалар Министрлар Советларининг Раислари, СССР министрлари, СССР Давлат комитетларининг раислари, СССР ҳукуматининг бошқа аъзолари қатнашдилар.

СССР Министрлар Совети СССР Министрлар Советининг Президиумига иттифоқдош республикалар [illegible] Брежневнинг мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш туб масалалари юзасидан берган йўл-йўриқларига амал қилиб, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1983 йилги Давлат плани ва СССРнинг 1983 йилги Давлат бюджети лойиҳалари устидаги ишни давом эттириш ва иж[illegible] мавжуд резервлардан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишга, меҳнат унумдорлигини ўстиришга, ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришга, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини арзонлаштиришга, ёқилғи, электр энергияси, металл, ёғоч-тахта ва бошқа моддий ре[illegible] мустаҳкамлаш, колхоз ва совхозлар ишини яхшилаш тадбирлари амалга оширилмоғи зарур. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришни, моллар сифати ва турини яхшилашни, янги молларни яратишни тезлатиш ва ишлаб чиқаришни кўпайтириш, аҳо[illegible] 1983 йилда ишга тушириладиган қурилишлар ва объектларга жамлаш ҳамда уларни ишга туширишни таъминлаш юзасидан қўшимча тадбирларни амалга ошириш, шунингдек 1984 йилда қувватларни ишга тушириш учун зарур имконият яратиш таклиф этилди.

[illegible]

СССР Министрлар Советининг мажлисида фан ва техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этишни, янги хил маҳсулотлар, механизациялаш ва автоматлаш воситаларини, прогрессив технологияни ишлаб чиқиш ва уларни ўзлаштиришни [illegible] ларини амалга ошириш биринчи даражали аҳамиятга эга эканлиги уқтирилди.

Мажлис охирида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов нутқ сўзлади.

(ТАСС).

Ер юзида тинчликни мустаҳкамлайлик

1 сентябрь куни Тошкентда [illegible]

Бутун совет халқи сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари [illegible]

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ ОЛДИДАН

ПАХТАЗОРДА ХЛОРЕЛЛА

ИЛМИЙ ОЧЕРК

КИЧКИНА ДЕМАНГ УНИ. Микроорганизмлар митти мавжудот бўлиб, кўзга кўринмас бўлгани билан чор атрофимизни шундоққина ўраб ётибди. Мутахассисларнинг ҳисобича, бир грамм тупроқ таркибида 3 миллиардга яқин микроорганизм учрайди. Умуман, табиатда уларнинг сони қанча эканлигини тасаввур қилиш ҳам мушкул. Ана шу митти мавжудотлар океан тубидан, 11 километр чуқурликдан олинган лой таркибида ҳам, стратосферада, 20 километргача бўлган баландликда ҳам топилди. Уларнинг ҳар қанақа оғир шароитга кўникиб кетаверишини айтмайсизми?! Сон-саноқсиз микроорганизмларнинг нари борса, ўн процентчаси фанга маълум, холос. Инсоният ўз эҳтиёжи йўлида фойдаланиб келаётган микроорганизмлардан бири сув ўтларидир. Уларнинг Ўрта Осиё регионидаги сув ҳавзаларида учрайдиган тур ва хиллари 2800 дан ортиқ. Шулардан халқ хўжалигида ишлатилаётгани элликка яқин бўлиб, энг кенг тарқалгани хлорелла саналади.

БЕБАҲО КЎМАКЧИ. Бир ҳужайрали микроорганизм — хлорелла пиллачиликда, чорвачилик ва паррандачиликда анчагина машҳур бўлиб қолди, шоличилик, ғаллачилик ва балиқчиликда ҳам кенг қўлланилмоқда. Ҳатто оқава ва ифлос сувларни тозалашда ҳам улардан фойдаланмоқдалар. Фотосинтез натижасида, қуёш нури таъсирида жаҳон океанларида бир йилда 500—600 миллиард тонна митти сув ўтлари ҳосил бўлар экан. Ана шу антиқа океан экини... пахтачиликда ҳам бебаҳо кўмакчи чиқиб қолди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Микробиология институтида бу борада катта иш олиб борилмоқда.

Олим шарҳи: — Хлорелла суспензиясини пахтачиликда синаб кўриш бобидаги дастлабки тадқиқотларни бошлаганимизга ўн йил бўлди, — дейди тупроқ микробиологияси лабораторияси мудири, биология фанлари кандидати Исмоил Жуманиёзов. — Лабораторияда, дала шароитида олиб борилган тажрибаларда чигитни суспензияда ивитиб экиш, ғўзани вегетация даврида хлорелла билан озиқлантириш, шудгорлаш вақтида ерга хлорелла сепиб кетиш ва бошқа проблемалар атрофлича ўрганилди. Экишдан аввал чигит сувда ивитилганда, унга тирик митти организмлар ёпишиб олиши ва улар мағизга ҳам ўтиши лаборатория тажрибаларида тасдиқланди. Бу ҳол чигитни хлорелла суспензиясида ивитиб экиб кўришга дадил киришаверишимизга туртки бўлди. Дастлаб бу иш учун суспензияда ҳужайраларнинг зичлиги қанча миқдорда бўлгани маъқул эканлигини аниқладик. Кузатув ва тажрибалар бир ҳафталик, яъни ҳужайра зичлиги бир миллилитр сувда 30—50 миллионга етган суспензияда ивитилган чигит яхши униб чиқишини кўрсатди.

Ўн йил ичида институт олимлари тадқиқотларни республикамизнинг иқлим шароити турлича бўлган зоналарида, Янгийўл, Сирдарё, Дўстлик, Қўшкўпир районлари ва бошқа жойларда ўтказишди. Бу йил тадқиқот кўлами янада кенгайди. Тажриба натижалари билан танишиш учун Микробиология институти икки марта илмий-текширув экспедицияси ташкил этди. Май ойининг охирларида институт директори, республика Фанлар академиясининг академиги А. Музаффаров бошчилигида Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхози далаларини айландик.

Пахтакор шарҳи: — Кўклам қуруқ келгани учун шошиб қолиб, 45 гектаргагина (колхоз бўйича 400 гектарга) шу усул билан чигит экдик, — деди колхознинг 8-бригадаси бошлиғи Рустам Жайловов. — Чигит суви берилмаса ҳам ниҳоллар текис униб чиқди, пайкаллар ола бўлмади. Кўчатларнинг авжи баланд. Рангида ҳам фарқ бор. Учинчи йили хлореллани ишлатиб кўраётирман. Суспензияда ивиган чигитнинг, айниқса қатқалоққа, илдиз чириш касаллигига сўз бермаслиги ёқади.

Дарҳақиқат, ниҳоллар дуркун, кўм-кўк ва бақувват эди. Хлорелла билан гўйинган чигит экилган майдонлар ажралиб турибди. Эгатлар шу даражада тарам-тарамки, нақ бир чизиқли дафтар гараги дейсиз. Культивация чоғида «ОВХ-14» пуркагичлари ёрдамида ғўза устига суспензия сепишаётган экан.

Олим шарҳи: — Ғўза баргини ўпкага, лабораторияга қиёсласа бўлади, — деди институт директори, Беруний номидаги республика Давлат мукофоти лауреати, профессор Аҳрол Музаффаров. — Шу сабабли чигит униб чиққандан ва ғўза тўрт-беш барг ҳосил қилгандан кейин, сўнгра гуллаш даврида ҳозиргидек, культивация қилаётганда пастак ғўзалар устига суспензия сепиб, уларни озиқлантирса бўлади. Иқлим шароитимиз бу тадбирни эрталаб ёки кечқурун ўтказишни талаб қилади. Гап хлорелла ишлатиш технологиясига қатъий риоя қилишда қолган.

Энг самарали усул, энг сермаҳсул нав ҳам технология ва агротехника қоидаларига нописандлик билан қаралса, кутилган натижани бермаслиги мумкин. Озгина бепарволик, жиндек бефарқлик ҳам олимларнинг йиллаб қилган меҳнатини чиппакка чиқарган пайтлар бўлган. Шундай бўлмаслиги учун институт ходимлари кўпинча кўклам кезлари бевосита тажриба ўтказиладиган колхоз ва совхозларда бўлиб, экиш ишларининг тепасида турадилар. Чунки экиш кампанияси жуда тиғиз бўлади.

Хлорелла суспензиясида ивитиш юзасидан ишлаб чиқилган тавсияга биноан чигитлар тоза, кимёвий дорилар билан ишлов берилмаган бўлиши шарт. Шундай чигитнинг бир-бир ярим тоннаси 20—24 соат давомида ивитилади. Вақти-вақти билан аралаштириб турилган чигит ҳамма хлореллани шимиб олиб, сув ўтидан «тўн» кияди. Бундай чигит қурғоқчиликка чидамли, қумлоқ тупроқда ҳам яхши самара беради. Баҳорда, долзарб паллада вақтдан бир кун ютилади.

УЧ ОЙДАН СЎНГ. Бу йил хлорелланинг пахтачиликда синаш тажрибаси Хоразм области ва Қорақалпоғистонга кўчди, дейиш мумкин. Шовот ва Беруний районларида катта-катта майдонларга хлорелла «тўн» кийган чигит экилди. Яқинда иш раҳбари, иқтидорли олим И. Жуманиёзов ҳамда шу лабораториянинг катта илмий ходими Ш. Олламберганов билан тажриба ўтказилаётган хўжаликларни бориб кўрдик.

Мутахассис шарҳи: — Баҳор қурғоқчил келгани ҳатто тут дарахтларига ҳам билинди: япроқлари қуруқ бўлиб қолди, — деди Беруний районидаги Беруний номли совхоз директори Қодир Утепов. — Бунақа баргни ипак қуртлари ҳам хушламас экан. Ана шунда хлорелла иш берди. Даҳага киргизиб юбордик уларни. План ва социалистик мажбуриятларни уддалашимизнинг бир жиҳати хлорелла туфайли бўлди. Чорвада ҳам унинг мўъжизавий кучини синаб кўрганмиз. Иккита қурилмамиз бор, 25 тоннагача хлорелла беради. Мана, Автоном республикада уни биринчилар қатори пахтачиликда ҳам қўлладик. 100 гектардан кўпроқ майдонга шу усулда ивитилган чигит экилди. Сир бўлса ҳам айта қолай: аввалига унинг кучига ишонмаганимиз учун, ёмонроқ, қумлоқ майдонни ажратган эдик. Бало экан бу сув ўти тушмагур. Ҳозир энг яхши пахта майдони ана шу. Ишлов бериб озиқлантириш камроқ бўлган пайкалга ўхшайди хлорелла кўрмагани. Бизнинг шароитда сув ўти пахтачилик учун боп нарса. Дориланмаган чигитни олиш проблемаси ҳал қилинса, бутун пахта майдонида шу усулни қўллаймиз.

Хўжаликнинг С. Саидмамбетов бош бўлган «Октябрь 50 йиллиги» бўлими пахтазорларида бўлдик. Катта бир пайкалнинг ярмига чигит хлорелласиз экилган экан. Тафовут шундоққина сезилиб турибди. Сув ўтига чигитлигидаёқ тўйинган ғўзалар тупи катта, шода-шода кўсаклари нисбатан тез пишиб етилган. Чаноқлардаги дурдек оппоқ пахтасини кўз-кўз қилаётган ғўзалар ҳам кўп. Очилган пахтада ўзгариш бор. Бир-икки чигит ортиқ. Устига-устак чигитлар тўқ, салмоқли эканини тортиб кўрмасданоқ сезиш мумкин.

Сув танқислиги бу йил Жайҳун ёқасидаги Хоразм воҳасида ҳам жуда билинибди. Баъзи пайкалларда ғўзалар бўй қўя олмаган, кўсаклар ҳам унча кўп эмас. Шу шароитда хлорелла шарофати билан яшнаб турган ғўзалар кўргазма учун тайёрлангандек туюлади.

Илм бобидаги ҳар қандай изланиш, янгилик қаршиликка дуч келиши табиий. Қанчадан-қанча меҳнат эвазига, уйқусиз кечалар ҳисобига яратилган янгилик ўзига йўл очиб олгунича озмунча қийинчиликка дуч келмайди. Хлорелла билан ишлов беришга, уни ишлатишга қарши чиққанлар бўлмади дейсизми?! Кимдир уни тушунмай, кимдир унга менсимай қаради. Баъзилар ўз айбларини билан технологияда йўл қўйилган хатолар сабабли иш кўнгилдагидек чиқмагач, бутун айбни янгиликка қўйдилар. Лекин деҳқоннинг меҳнатини енгиллаштирадиган, ҳосилдорликни оширадиган, пахтачилигимизни юксалтиришга озгина бўлса ҳам нафи тегадиган илғор тажриба ва фан-техника ютуқларини бизда қўллаб-қувватлайдиганлар кўп. Ана шундайлардан бири Шовот район партия комитетининг биринчи секретари Раҳимберган Тоҳировдир. Бир йўла 2000 гектар майдонда хлореллани синаб кўришга журъат этишнинг ўзи жасорат.

Партия ходими шарҳи: — Ҳосилдорликни ошириш эртага ҳам бугунгидек бош вазифа бўлиб қолаверади, — деди Р. Тоҳиров. — Бу ҳол селекция ва уруғчилик ишларини янада такомиллаштиришни, ҳамма турдаги ўғитдан, гербицидлардан самарали фойдаланишни тақозо этади. Уларнинг қаторига хлореллани ҳам дадил қўшавериш керак. Кўкламда илғор тажриба мактаби машғулотларида бу янгиликни тушунтириб, хлорелланинг афзалликлари, ҳосилдорликни оширишдаги ролини бирма-бир санаб чиқдик. Тупроққа хлорелла солиниши, чигитни экишдан олдин суспензияда ивитиш ғўза ўсиши муддатларини қисқартиришдан ташқари суғоришни ҳам камида бир мартага камайтириш имконини беради. Сув эса бу йил тақчил бўлди. Қизиғи шундаки, сув ўтлари билан озиқланиб, ривожланган ғўзаларнинг кўсаги тез ва шиғил очиляпти. Хлорелла билан тўйинган чигит экилиб, бир марта суспензия сепилган картада ҳар туп ғўзада 18—20 та, баъзиларида 24 тагача кўсак бор. Оддий усулда экилган картада эса 12—14 кўсак санадик. Хуллас, натижа чакки эмас. Ҳосил чўғи мўл. Такрор бўлса ҳам айтаман: сув тақчил бўлган йилда унинг нафи анча сезилди. Энди биз бутун район миқёсида шу тажрибани қўлланишни мўлжаллаб турибмиз.

Бир мулоҳазани ўртага ташламоқчиман. Тошкентда, Полимерлар химияси ва физикаси институтида чигитни капсуллаш усулини топишибди. Яхши самара бермоқда. Чигитни хлореллага ивитиб, шундан кейингина капсулланса, янада яхши бўлмасмикин? Умуман, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини юксалтиришда фан-техниканинг мадади кучайиб бормоқда.

Кейинги йилларда партия ва ҳукуматимиз қарорларида толаси саноат талабларига мос ғўза навларини кўпайтириш талаб қилинмоқда. Айни чоғда барвақт очиладиган, вегетация даври 110—120 кунни ташкил этадиган, серҳосил, касаллик ва зараркунандаларга чидамли навларни кўпайтириш вазифаси ўртага қўйилган. Октябрь ойидаёқ ҳосилни батамом йиғиштириб олиб, экинзорни келаси мавсумга тахт қилиб қўйиш деҳқонларимизнинг эзгу орзусидир. Бу йўлдаги ҳар қандай янгилик, илмий изланиш қўллаб-қувватланаверади. Хоразм воҳасида бошланган ташаббус ҳам бошқа областларга кенг ёйилиши шубҳасиз. Шундай бўлиши ҳам табиий. Зеро, фаннинг кучи — амалиётда. КПСС XXVI съезди, партия Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь ва 1982 йил май Пленумлари қарорлари асосида фан ва ишлаб чиқариш ҳамкорлигини янада кучайтириш муҳим вазифа бўлиб қолди. Ана шу вазифаларни, мамлакат Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш йўлида олимларимиз жуда катта иш олиб бормоқдалар. Янги навлар, биостимуляторлар, атроф муҳит ва одамларга безарар кимёвий дори ҳамда дефолиантлар яратиш устидаги изланишлар шулар жумласидандир. Хосиятли хлореллани пахтачиликка кенг жорий этиш ишларини ҳам шулар қаторига қўшиш мумкин.

Р. ҚОСИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Тошкент — Беруний — Шовот — Тошкент.

ЗВЕЗДНИЙНИНГ ҲАММА ГУЛЛАРИ

Янги космик иш ҳафталигининг қаҳрамонлари — Л. Попов, А. Серебров ва С. Савицкая Бойқўнғирда қисқа муддат дам олганларидан сўнг, 1 сентябрда Звездний шаҳарчасига қайтиб келдилар. Уларнинг Звездний — Бойқўнғир — орбита маршрути бўйлаб ўтган йўллари бу ердан бошланганига бир ойча бўлди. Мана, улар яна Москва области диёрида. «Салют-7» станциясида А. Березовой ва В. Лебедев билан қизғин иш кунлари орқада қолди.

Уларнинг қон-қариндошлари, ракета космик техникасининг бунёдкорлари, космонавтлар «Днепр»ларни кузнинг анвойи гулдасталари билан кутиб оладилар.

Леонид Попов ўртоқлари билан бирга самолёт зинапоясидан тушгач:

— Ўртоқ давлат комиссиясининг раиси, Ватан топшириғи бажарилди! — деб доклад қилади.

Яхши анъанага кўра, экипаж аъзолари Юрий Гагарин ҳайкали пойига гулдасталар қўйдилар. Сўнгра бошланган митингда олимлар, тайёрлаш марказининг раҳбарлари космонавтларни учиш муваффақиятли туганлиги билан табрикладилар. Экипаж аъзолари топшириқни бажаришда уларга ёрдам берган кишиларнинг ҳаммасига миннатдорчилик билдирдилар, космик экспедициядан олган таассуротларини гапириб бердилар.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, ўртоқ Л. И. Брежнев номига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

В. ОВЧАРОВ,
ТАСС мухбири.
Звездний шаҳарчаси.

АДИБЛАР УЧРАШУВИ

Тошкентда меҳмон бўлиб турган таниқли совет ёзувчиси, СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, «Дружба народов» журналининг бош редактори Сергей Алексеевич Баруздин Ўзбекистон адабий жамоатчилигининг вакиллари билан учрашди. Учрашувда республиканинг етакчи адиблари, ижодий союзларнинг раҳбарлари иштирок этдилар.

С. А. Баруздин «Дружба народов» журналининг фаолияти тўғрисида, мана шу оммабоп адабий журналнинг ижодий режалари, СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарлик тўғрисида, партия XXVI съезди қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини муваффақиятли бажариш соҳасида адиблар олдида турган вазифалар ҳақида гапирди. У авторлар билан ишлаш, журналнинг ҳаёт билан, коммунистик қурилиш практикаси билан алоқасини тинмай мустаҳкамлашда редакция тўплаган тажрибани ўртоқлашди, учрашув қатнашчиларининг саволларига жавоб қайтарди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан кўп йил самарали ишлаганлиги, жамоат ҳаётида актив қатнашганлиги ва СССР ҳарбийлаштирилган кон-қутқарув қисмлари ташкил этилган куннинг 60 йиллиги муносабати билан Ўрта Осиё ҳарбийлаштирилган кон-қутқарув қисмлари бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Олег Иванович Гашенкога **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган саноат ходими»** фахрий унвони берилди.

СССР кўмир саноати ва рангли металлургия министрликлари Ўрта Осиё ҳарбийлаштирилган кон-қутқарув қисмлари ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

ВЬЕТНАМ КИТОБЛАРИ

31 август куни Бутуниттифоқ давлат чет эл адабиёти кутубхонасида очилган Вьетнам китоблари декадаси ВСРнинг миллий байрами — мамлакат мустақил деб эълон қилинганлигининг 37 йиллигига бағишланган.

Вьетнам бадиий адабиёти совет китобхонларига манзур бўлмоқда. Совет ҳокимияти йилларида Вьетнам классик ва замонавий прозаси, поэзияси, халқ оғзаки ижоди асарлари 13 миллион нусхада босилиб чиқди. Бу йил «Вьетнам адабиёти кутубхонаси» нашриётлараро туркумининг навбатдаги томлари нашр этилди. Қардош мамлакат авторларининг асарларини СССР халқлари тилларида босмадан чиқариш давом этмоқда.

(ТАСС мухбири).

Чет элларда

Бугун — Вьетнам халқининг миллий байрами

МУҲИМ БОСҚИЧ

Бундан 37 йил муқаддам, 1945 йилнинг 2 сентябрида Ханойдаги Бадинь майдонида президент Хо Ши Мин Вьетнам мустақилликка эришганини эълон қилди. Мамлакатда Август революциясининг ғалаба қозониши ва Вьетнам Демократик Республикасининг ташкил топиши Вьетнам халқи тақдирида туб ўзгаришлар ясади.

Дарҳақиқат, 1945 йилнинг 19 августида бошланиб, ғалаба билан якунланган Август революцияси заҳматкаш Вьетнам халқи тарихида ўчмас из қолдирди. Чунки Вьетнамни неча юз йиллар давомида Хитой бўғдихонлари, француз мустамлакачилари ва япон милитаристлари талаб келдилар. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Вьетнамни босиб олган япон милитаристлари мамлакатда ватанпарвар кучларга қарши террорни авж олдирдилар. Коммунистлар қувғин ва қирғин қилинди. Ана шундай оғир бир шароитда, 1944 йилда Вьетнам халқининг революцион курашларда чиниққан доҳийси Хо Ши Мин ўз юртига қайтиб келди ва бутун мамлакат бўйлаб авж олиб кетган революцион ҳаракатга раҳбарлик қилди. Халқнинг миллий озодлик ҳаракати айни авж олган кунларда Японияннинг таслим бўлиши ватанпарвар кучлар ҳаракатига катта туртки бўлди. Бутун мамлакатда ялпи қўзғолон эълон қилинди. 19 августда бошланган шиддатли кураш бир ҳафта давом этди. 1945 йилнинг 2 сентябрида Вьетнам мустақилликка эришди ва Демократик Республика деб эълон қилинди.

Бироқ Август революциясидан сўнг кўп ўтмай, Вьетнамга француз империалистлари, кейин эса америкалик талончилар бостириб кирдилар. Вьетнам тупроғида қонли қирғин 30 йил давом этди. Ана шу йиллар давомида қаҳрамон Вьетнам халқи империалистик агрессорларга қарши мардонавор кураш олиб бордилар ва революция ғалабаларини, Ватан озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилдилар. Америка империалистлари Вьетнам ерида айниқса ўта ёвузлик билан иш кўрдилар. Вьетнамликлар бошига мисли кўрилмаган миқдорда ажал уруғи ёғдирдилар. Лекин Вьетнам халқининг иродасини бука олмадилар. Ўн икки йил давом этган ана шу шафқатсиз уруш қаҳрамон Вьетнам халқининг ғалабаси билан тугади.

Америкалик босқинчиларнинг шафқатсизлигию дўқ-пўписаси уларни шармандали мағлубиятдан сақлаб қололмади. Президент Хо Ши Мининг «Озодлик ва мустақилликдан қимматлироқ ҳеч нарса йўқ. Вьетнам яхлит, Вьетнам миллати ҳам яхлитдир» деган сўзлари ажнабий босқинчиларга қарши курашга отланган вьетнамлик ватанпарварларнинг жанговар шиорига айланди ва душманни ўз диёридан қувиб чиқаришда мадад берди. Шу тариқа мамлакатнинг жанубий қисмини озод қилиш учун бошланган кураш 1975 йилнинг баҳорида ғалаба билан якунланди. Исён кўтарган халқ Жанубий Вьетнамдаги қўғирчоқ режим ҳукуматини ағдариб ташлади. Сайгон узра озодлик байроғи ҳилпирай бошлади. Кейинчалик бу шаҳар Вьетнам меҳнаткашларининг доҳийси, Вьетнам Демократик Республикасининг биринчи президенти Хо Ши Мин номи билан аталди. Вьетнамнинг жануби билан шимоли бирлашиб, халқнинг асрий орзуси ушалди. 1976 йилдан эътиборан ягона Вьетнам — Вьетнам Социалистик Республикаси, уни курашлардан ғолибона олиб ўтган Вьетнам меҳнат партияси эса Вьетнам Коммунистик партияси деб атала бошлади.

Ҳозирги кунда Вьетнам Социалистик Республикаси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида халқаро социалистик меҳнат тақсимотида фаол қатнашмоқда. Социалистик Вьетнамнинг қардош социалистик мамлакатлар, шу жумладан, Совет Иттифоқи билан иқтисодий ҳамкорлиги ва дўстона алоқалари йилдан-йилга кенгайиб бормоқда. СССР—Вьетнам ўртасида тузилган ўзаро иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги битимга мувофиқ Совет Иттифоқининг ёрдами билан Вьетнам Социалистик Республикасида кўплаб халқ хўжалик объектлари қурилаётир.

Вьетнам халқи ўзининг синалган авангарди Коммунистик партия раҳбарлигида Август революциясидан кейинги тарихан жуда қисқа вақт ичида асрларга тенг келадиган шонли йўлни босиб ўтди. Революцион кураш тарихида муҳим босқични бошлаб берган ана шу шонли сана — Вьетнам мустақил деб эълон қилинган куннинг 37 йиллигини нишонлаётган вьетнамликлар порлоқ келажак йўлида комил ишонч билан олға бормоқдалар.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

ПОЛЬШАДАН ХАБАР

ВАРШАВА, 31 август. (ТАСС). Илгари хабар қилингандек, кейинги кунларда антисоциалистик кучлар Польшада Гданьск, Шчецин ва Ястшембдаги маълум битимларнинг икки йиллиги муносабати билан мамлакатда вазиятни кучайтириш мақсадида иғвогарлик кампаниясини авж олдириб юбордилар. Улар ўз ҳаракатларини чет эллардаги қўпорувчилик марказлари билан мувофиқлаштирдилар. Варақалар тарқатилди, ташвиқот олиб борилди, забастовкаларни ташкил этишга, транспортнинг, жамоат корхоналарининг ишини бузишга даъват этувчи бюллетенлар нашр қилинди.

Бугун қош қорайиши билан Варшава, Вроцлав, Гданьск, Краковда ва Польшанинг баъзи аҳоли пунктларида безори унсурлар гуруҳлари кўчаларда пайдо бўлдилар ва колонналарга уюшдилар. Улар Польша пойтахтида диний муассасалар жойлашган Қаср майдонини йиғин маркази қилиб танладилар. Маршалковский кўчаси бўйлаб ҳаракат қилган оломон «Бирдамлик» транспарантларини, давлатга қарши шиорларни кўтариб ўтди. Ўриндиқлардан, ахлат яшикларидан ва бошқа дуч келган материаллардан баррикадалар қуришга уриниб кўрилди.

Ҳарбий бўлинмалар ва милиция тартибсизликлар манбаларини тўсиб қўйдилар. Бебошлик қилаётган безорилар қаршилик кўрсатганликлари, ҳарбий нарядларга ҳужум қилганликлари муносабати билан сув отадиган қурилмалар ва кўздан ёш оқизадиган газлар ишга солинди.

Польшадаги бугунги кун воқеалари шундан далолат берадики, яширин равишда иш кўраётган антисоциалистик унсурлар мамлакатда ҳарбий ҳолат жорий этилиши натижасида жиддий зарба урилган контрреволюция кучлари ҳали узил-кесил енгилмаганлигини кўрсатиш учун можаро чиқардилар. Шу билан бирга, ПАП агентлиги ва Польша радиосининг хабар қилишича, мамлакатнинг мутлақ кўпчилик корхоналари ва муассасалари бугун меҳнат кунини осойишталик ва нормал меҳнат жараёни вазиятида ўтказдилар. Транспорт ва савдо корхоналари узлуксиз ишлаб турди.

Польша меҳнаткашлари иғвогарларни қўллаб-қувватламадилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✱ ВАШИНГТОН

Р. Рейган АҚШ конгресси тасдиқлаган шу молия йилида 14,2 миллиард доллар қўшимча харажатлар тўғрисидаги қонун лойиҳасини рад этди.

«Вашингтон пост» газетаси президент вакил бўлган ижроия ҳокимият билан конгрессдан иборат қонун чиқарувчи ҳокимият ўртасида янги келишмовчилик келиб чиқиш хавфини туғдирувчи бундай тадбир сабабларини изоҳлаб, «Рейганнинг фикрича, қонун лойиҳасида социал программалар учун ҳаддан ташқари кўп ва ҳарбий мақсадлар учун кам маблағ ажратишни кўзда тутилаётганлиги» тўғрисида ёзади.

✱ ДЕҲЛИ

Сринагар (Жамму ва Кашмир штати)дан олинган хабарларга кўра, Покистон Ҳиндистон билан чегарада ҳамон қуролли иғвогарликларни давом эттирмоқда. Масалан, 23 август куни, деб уқтирилади бу ерда тарқатилган расмий маълумотномада, Покистон томони Мендхар чегара секторида яна отишма бошлади. Отишма беш соат давом этди. Покистон томонидан эълон қилинмай амалга оширилаётган иғвогарликлар Ҳиндистон билан чегарада вазиятни чигаллаштиришга олиб келади, чегара районларидаги тинч аҳолининг нормал турмушига ва хўжалик фаолиятига халақит беради, дейилади маълумотномада. (ТАСС).

РАДИО ТЎЛҚИНЛАРИДА

ИЛҒОР ТАЖРИБА ҲАҚИДА

Бўка районы пахтакорлари йил сайин «оқ олтин»дан мўл ҳосил кўтариб, республикамиз пахтачилигида карвонбошилик қилмоқдалар. Районда пахтани қисқа муддатларда йиғиб-териб олиш, машина ва механизмлардан самарали фойдаланиш, социалистик мусобақани кенг йўлга қўйиш соҳасида катта тажриба тўпланган.

Республика радиоси куни кеча бу район пахтакорларининг ана шу намунали ишларига бағишлаб махсус эшиттириш эълон қилди. Унда «Октябрь 40 йиллиги» колхози раиси М. Пўлатов, Ҳамза номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Саодат Гулаҳмедова сингари таниқли пахтакорлар ҳамда партия ва совет ходимларига сўз берилиб, бўкалик пахтакорлар бу йил 85 минг тонналик «оқ олтин» хирмонини бунёд этиш учун курашда кўрсатаётган жасорати, пахта ҳосилдорлигини ошириш, йиғим-теримни уюшқоқлик билан ташкил этиш ва ҳосилнинг 90 процентини агрегатлар ёрдамида териб олиш учун олиб борилаётган ишлар, амалга оширилаётган чора-тадбирлар ҳақида ҳикоя қилиб берилди.

СССР 60

ПАХТАКОРГА ҲАММА МАДАДКОР

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

Пахта тозалаш корхоналари сизлар етиштирган «оқ олтин»ни қабул қилиш ва қайта ишлашга тайёр! Терими дақиқалар сайин кучайтириб, фақат аъло нав пахта етказиб бериш учун курашинг!

Савдо, медицина, маданий-маиший ва маданий-оқартув ташкилотлари ҳамда муассасаларининг ходимлари хизматингизга тайёр! Улар хизматидан баҳраманд бўлиб, терим суръатини оширинг!

СССР Конституцияси куни ва СССР Иттифоқи ташкил этилган кунининг 60 йиллиги шарафига мусобақани авж олдиринг, ҳар бир звено, бригада, бўлим, колхоз ва совхозда кунлик терим графикларининг ошириб бажарилишига эришинг!

Илғорлардан ибрат олиб, ҳамма жойда «зангори кема»ларни тезроқ ишга туширайлик, юқори унум билан ишлатайлик!

ЯНГИ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ҚАЙТА ИШЛАШГА КИРИШДИК

ШАРАФЛИ БУРЧ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПАХТА ТОЗАЛАШ САНОАТИ МИНИСТРИ В. УСМОНОВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ:

— 1982 йил «оқ олтин» ҳосилини йиғиб-териб оладиган дамлар ҳам бошланди. Ўзбекистондаги пахта тозалаш заводлари ҳамда тайёрлаш пунктлари ходимларининг эндиги вазифаси — колхоз ва совхозлардан келадиган пахтани ҳеч тўхтовсиз, уюшқоқлик намунасини кўрсатиб қабул қилиб олиш, уларни сифатига қараб навларга тўғри ва одилона ажратишдан иборат.

Министрлигимиз системасидаги корхоналарнинг коллективлари 1982 йил ҳосилини қабул қилишга пухта тайёргарлик кўрдилар. Пахта тозалаш саноатининг моддий-техника базаси янги йиғим-терим мавсумига барвақт тахт қилиб қўйилди. Ҳозир олтита янги пахта тозалаш заводи, тайёрлаш пунктларида эса пахта қуритадиган юзта цех, пахта сақланадиган олтмишта омбор жадал суръатлар билан қуриляпти. 528 та мавжуд тайёрлаш пунктининг ҳаммаси сифатли ремонтдан чиқарилди. Ишлаб турган 425 та қуритиш-тозалаш цехларидан 400 таси ишга тахт қилиб қўйилган. 140 та тайёрлаш пункти, яъни уларнинг тўртдан бир қисмида ҳар бир бригаданинг пахтаси алоҳида-алоҳида қабул қилиниб, сифатига тегишли баҳо берилади. Хуллас, ҳозир ҳар куни республика бўйича пахта тайёрлаш планининг 8—10 проценти миқдорида ҳосилни қабул қилиб олиш имконини берувчи керакли миқдордаги ускуналар, механизация воситалари, қуритиш-тозалаш цехларига эгамиз. Бу соҳада Тошкент, Сирдарё, Жиззах областлари ҳамда Фарғона водийсидаги тайёрлаш пунктлари ва пахта тозалаш заводларида тўпланган бой тажрибани алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим.

Маълумки, мавсум қизиган даврда тайёрлаш пунктларига пахтанинг асосий қисми кундуз соат 4—5 дан сўнг келади. Эрталабдан соат бешгача эса келадиган кунлик пахта ҳажмининг атиги 5—10 процентини олмоқдамиз. Биз бундай аҳволнинг такрорланишига йўл қўймаслик керак, деб ҳисоблаймиз. Транспорт ва механизация воситаларидан тўғри фойдаланиш, пахта ғарамларини оқилона жойлаштириш ҳамда ишчи кучларини самарали ишлатиш мақсадида ҳосилни қабул пунктларига бир маромда келтиришни таъминлаш лозим.

— КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Ўзбекистонга учинчи бор Ленин ордени топширилишига бағишланган тантанали мажлисда пахтанинг сифати пасайганлигига ҳамманинг эътиборини тортди. Айтинг-чи, сифатни яхшилаш учун қандай чора-тадбирлар кўриляпти?

— Дарҳақиқат, ўртоқ Л. И. Брежневнинг: «Тайёрланаётган пахтанинг сифатини оширишга алоҳида эътибор бериш лозим. Аммо худди шу ишда сизларнинг, юмшоқ қилиб айтганда, фойдаланилмаган резервларингиз, аниқроғи эса, камчиликларингиз бор», — деган сўзлари тўла-тўкис министрлигимизга қарашли корхоналар ва ташкилотлар фаолиятига ҳам тааллуқлидир. Биз Леонид Ильичнинг йўл-йўриқларини бажариш мақсадида анча иш қилдик. Амалга оширилган ташкилий-техникавий тадбирлар туфайли жами толанинг 90 процентдан зиёди давлат стандартларига мос даражада тайёрланишига эришилмоқда. Шу ўринда бир масалага тўхтаб ўтайлик. Пахтанинг умумий салмоғида биринчи сорт маҳсулотларини оширишда тайёрлаш пунктларида уларни тўғри сортларга ажратиш ва сифатини баҳолаш муҳим аҳамиятга эга. Чунки, тажрибасиз классификатор ва ғўр лаборатория ходимлари ишлаётган жойда турли навлардаги пахта бир-бирига аралашиб кетиши турган гап. Демак, пахта тозалаш заводлари ва бирлашмаларнинг раҳбарлари тайёрлаш пунктлари мудирлари, катта классификатор ва катта лаборантларнинг пахта сортларини ва бошқа кўрсаткичларни тўғри аниқлашдаги шахсий масъулиятини кучайтиришлари даркор. Мазкур соҳада Тошкент, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё областларидаги бир қанча заводлар коллективининг тажрибасини ўрганса, оммалаштирса арзийди. Ушбу корхоналарда тайёрлаш пунктларига амалий ёрдам кўрсатиш ҳамда назоратни йўлга қўйиш мақсадида бирлашма мутахассисларидан иборат оператив группалар ташкил этиш анъанага айланган. Бундан ташқари, пахта сифатини яхшилаш саноатчилар ва пахтакор хўжаликлар ўзаро ҳамкорлигининг шакли ва усулларини такомиллаштиришга ҳам боғлиқдир. Буни яхши тушунган Ангор, Коғон, 2-Наманган, Ўзбекистон пахта тозалаш заводларининг коллективлари пахта сифатини ошириш учун пахтакор хўжаликларни ўзаро социалистик мусобақага чақирдилар. Уларнинг ташаббуси ҳамма жойда қизғин қўллаб-қувватланмоқда.

— Пахта сифатини оширишда «Ташкентзаготхлопкопром» бирлашмасидагилар катта бир резервни очиб, уни ишга солишга муваффақ бўлдилар. Бу янгиликнинг моҳияти ва аҳамияти нималардан иборат?

«Тошкент технологияси» пахта етиштириш борасидаги ҳамма ишларни тезлатиш, эрта ва қийғос ҳосил олишдан иборат. Бутун область айрим кунлари планга нисбатан 6 процент ва ундан ҳам кўпроқ, баъзи хўжаликлар эса 10—12 процент пахта топширади. Пахта тозаловчилар эса ана шу хом ашёни вақтида қабул қилиб олиш, уни нобуд қилмай сақлаш ва қайта ишлашлари лозим. Ана шунда муайян номутаносиблик вужудга келди. Хўш, уни қандай бартараф этиш мумкин? Таҳлиллар паст сорт пахтани қайта ишлашдаги сусткашлик нобудгарчиликнинг, сорт пасайишининг асосий сабабчиси эканлигини кўрсатди. Чунки, бундай пахта деярли энг охирида ишлowдан ўтказилиши одат бўлиб қолганди. Ҳолбуки, уни асраш қийин, қуритиш-тозалаш ускуналари етишмаган ҳолларда, айниқса, мушкулдир. Шу тариқа бундай пахта феврал-мартгача ҳаракатсиз ётавериб, хом ашёнинг сифати аввалгисидан ҳам пасайиб кетарди. Бундай қилишга нима мажбур этарди? Биринчидан, қуритиш-тозалаш цехини ривожлантиришга етарли эътибор берилмаган. Иккинчидан, планлаштиришда чалкашликлар бўлиб, заводлар 40 процент пахтани тўртинчи кварталда чиқарардилар. Шу иллат кўпроқ тайёр маҳсулот берадиган хом ашёни биринчи бўлиб қайта ишлашга ундарди. «Нафи камроғи» ётаверарди. «Ташкентзаготхлопкопром» бирлашмасидагилар бунга чек қўйиш учун бир қанча ташкилий-техникавий тадбирларни белгилаб амалга оширдилар. Тўртинчи сорт пахта — сифатни кўпроқ тушириб юборадиган хом ашё ҳаммасидан тезроқ ишлowдан ўтказилди. Тўртинчи кварталда қайта ишланган бундай пахта 29 минг тонна — 1980 йилнинг шу даврига нисбатан икки баравар кўп бўлди. Натижада тола чиқиш миқдори ошди. Айни пайтда сортнинг пасайиб кетиши ҳам камайди. Тошкент областида тўпланган бу тажриба республиканинг ҳамма бирлашмалари ва заводларида пахтани тезроқ қайта ишлаш, пахта тозалаш заводларининг қувватларини янада ошириш зарур эканлигини актуал вазифа қилиб қўйди.

Бу йилги пахта тайёрлаш мавсумининг ўзига хос яна бир хусусияти шундаки, Наманган, Қашқадарё, Сурхондарё ва Бухоро областларининг пахта тозалаш заводлари ва хўжаликлари машинада терилган пахтага нисбатан янги давлат стандартлари жорий қилинишига қараб тартибда ҳақ тўлайдилар. Ундан кўзда тутилган асосий мақсад — пахтакор хўжаликларнинг пахта сифатини оширишдаги манфаатдорлигини устиришдир.

Шубҳа йўқки, пахта тозаловчилар ишлаб чиқаришни янада интенсивлаш, технология интизомини мустаҳкамлаш, бошқарувни такомиллаштириш негизида пахта сифатини янада оширишга эришадилар. Мамлакат тўқимачиларига КПСС XXVI съезди талаб этганидек, тобора кўпроқ сифатли хом ашё етказиб берадилар.

МАШИНАГА МОСЛАБ

Сариосиё районидаги механизаторлар пахта майдонларини машина теримига тайёрлаш ишига киришдилар. Бу йил районда ҳосилнинг 80 процентини машиналар билан териб олиш мўлжалланмоқда. 15 та трактор агрегати далага чиқди. Кўпгина экипажлар кунлик нормани бир ярим-икки баравар ошириб адо этмоқдалар. Машина терими учун ажратилган бутун майдоннинг ярмини ердаги аппаратлар билан дорилашга қарор қилинди.

Сурхондарё областидаги пахтазорларда тайёргарлик ишлари кун сайин кучайтирилмоқда. Областдаги ўн икки райондан саккизтасида ҳозирдаёқ дефолиация бошланди.

Пахта териминииг айни долзарб кунларида область далаларида 2700 дан кўпроқ пахта териш комбайни ишлайди. Юзлаб подборщиклар, юклагичлар, кўрак териш машиналари, кўрак чувиш машиналари ҳам ишга тайёр қилиб қўйилди. Область хўжаликларида 300 дан кўпроқ терим-транспорт отряди тузилди. Бу отрядлар малакали механизаторлар билан таъминланган бўлиб, улар машина-механизмлардан икки сменада фойдаланиш имконини беради.

(ЎзТАГ).

Бўка районидаги Ҳамза номли пахта қабул қилиш пункти янги ҳосил йиғим-терим мавсумига шай. Бу ерда янги транспортёрлар, хилма-хил лаборатория ускуналари, ёнғинга қарши кураш воситалари ўрнатилди. Пункт бу йил 10 минг тоннадан ортиқ пахтани қабул қилишни мўлжаллаяпти.

Суратда: пункт ходимларидан Т. Суюнов, С. Тошпўлатов, Р. Солиқов ва О. Тўхтасиновлар.

А. Тўраев фотоси.

ҲАМКОР ВА ҲАМНАФАС

Деҳқонлар орзиқиб кутган дамлар келди. Бир йиллик меҳнат маҳсули «оқ олтин» очилди. Пахта терими оммавий равишда бошланди. Бу йил она-Ватанга 8500 тонна пахта етказиб беришга аҳд қилган Наманган районидаги «Ленинград» колхози заршунослари областда биринчилардан бўлиб пахта йиғим-теримини бошладилар. Биринчи кундаёқ шаҳардаги 3/4 пахта тозалаш заводига дастлабки тонна дурдона жўнатилди. Келтирилган пахтанинг ҳаммаси юқори навга қабул қилинди.

Заводолди майдончасида юбилей йили биринчи ҳосилини қабул қилишга бағишланган митинг бўлди. Завод тайёрлов бўлими бошлиғи О. Иброҳимов «Ленинград» колхози деҳқонлари пахтадан кўп ва юқори ҳосил етиштирганликларини таъкидлаб, уларга йиғим-теримни тез ва уюшқоқлик билан ўтказишларида катта муваффақиятлар тилади.

— Пахтакорларимиз ҳалол меҳнатлари билан етиштирган «оқ олтин»ни қабул қилиб олишга тайёрмиз, — деди у. — Илгарилари пахтани сизлар териб, бизлар қайта ишлар эдик. Энди теримда ҳам, қайта ишлашда ҳам ҳамкор-у ҳамнафасмиз. Енгил саноатимизга кўп ва нафис тола етказиб бериш ҳаммамизнинг шарафли бурчимиздир.

Митингда сўзга чиққан колхоз раиси Ҳ. Мамажонов пахта теримини жуда қисқа фурсатда ўтказиш, йиллик планни 20—25 иш кунида бажаришга қарор қилинганини айтди.

Теримнинг дастлабки кунида колхознинг Ж. Лутфуллаев, М. Иброҳимов, Т. Набиевлар бошлиқ бригадалари аъзолари заводга йиллик планнинг 3—4 проценти миқдорида пахта топширдилар.

Райондаги «Партия XXII съезди», «Коммунизм» колхозларидан ҳам 2—3 процент миқдорида пахта жўнатилди.

М. МИРЗААБДУЛЛАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири.

А. НИЕЗОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДАЛАДА САВДО

Республика кооперация ташкилотлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг пахта йиғим-теримига тайёргарлик ва уни ўтказиш тўғрисидаги қарорини бажара бориб, пахта йиғим-терими вақтида қишлоқ аҳолисига, ҳашарчиларга савдо хизмати кўрсатишнинг конкрет тадбирларини ишлаб чиқдилар.

Маълумки, СССР Озиқ-овқат программасида меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатишни такомиллаштириш, хизмат маданиятини ошириш муҳим вазифа қилиб қўйилди. Савдо ходимлари ўзларининг самарали фаолиятлари билан аҳолининг турмуш маданияти юксалишига, моддий фаровонлиги ўсишига бевосита таъсир қиладилар. Шунинг учун ҳам матлубот кооперацияси ходимлари қишлоқ меҳнаткашларининг эҳтиёжларини тўлароқ қондириш чораларини кўрмоқдалар.

Пахта йиғим-терими мавсумида банд бўлган барча меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатишни намунали ташкил этиш эса бизнинг пахтакорлар олдидаги шарафли бурчимиздир. Энг долзарб дамларда пахтакорлар ўзларига зарур бўлган молларни қидириб юрмасликлари учун ҳамма ишни қиламиз. Аввало, стационар магазинларда кундалик зарур товарларнинг ҳамиша савдода бўлишига жиддий эътибор бермоқдамиз. Бундай магазинлардан ташқари пахтачилик бригадаларининг дала шийпонларида ҳозирнинг ўзидаёқ 6000 га яқин сотувчисиз дўконлар ташкил этилди. Бу дўконлар кундалик эҳтиёж учун ишлатиладиган товарлар билан таъминланди.

Савдо корхоналари 1850 та кўчма дўкон ташкил этадилар. Бундай кўчма магазинларнинг дала шийпонларида савдо қилиш вақти колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари билан келишиб қўйилди. 400 дан ортиқ умумий овқатланиш корхоналари бевосита пахта далаларида теримчиларга, механик-ҳайдовчиларга ва транспортчиларга кўчма хизмат қиладн. Пахта йиғим-теримида банд бўлганларни сомса, иссиқ нон, турли қандолатлар, минерал сувлар билан таъминлаш кўзда тутилган. Қўшимча равишда 10 минг тонна нон ва булочка пиширилиб, реализация қилинади.

Шуни таъкидлаш керакки, пахта йиғим-терими даврида жами 21 минг савдо точкаси, жумладан, 15 минг магазин, 10 минг умумий овқатланиш корхонаси қишлоқ меҳнаткашларига хизмат қилади. Буларнинг ҳаммаси ўз вақтида ремонт қилинди. Зарур товарлар билан таъминлаб қўйилди. Пахта териш ва тайёрлашда социалистик мусобақада ғолиб чиққан илғорларга сотиш учун 330 минг турли хил совғалар тахт қилинди. Улар асосан энг харидоргир товарлардан тузилган.

Пахтакорлар мавсумга пухта тайёргарлик кўрдилар. Ҳамма жойда етиштирилган ҳосилни ёғингарчиликка қолдирмай, қисқа муддатда йиғиб-териб олиш тадбирлари белгиланиб, амалга оширилмоқда. Лекин биз, савдо ходимлари, азамат пахтакорларни иссиқ кийим билан таъминлаш чораларини кўриб қўйдик. Область матлубот союзларининг омборларига 227 минг иссиқ пахталик куртка, 60 мингта пахталик шим, 100 мингдан ортиқ этик, шунингдек, бошқа зарур товарлар келтирилиб, сотишга тахт қилиб қўйилди.

Бироқ айрим ташкилотлар пахтакорлар учун зарур бўлган товарларни етарли миқдорда етказиб бермаётирлар. Масалан Пахта тозалаш саноати министрлиги пахта йиғим-терими мавсумига 175 минг метр қоп учун ишлатиладиган газлама етказиб бериши керак эди. Терим мавсуми қизғин тус олаётганига қарамай, министрлик ҳали бу газламанинг ярмини ҳам етказиб бергани йўқ. Республика Маҳаллий саноат министрлиги ҳам минг дона чўян печка етказиб бериш тўғрисидаги топшириқни бажармаётир. Айниқса, Самарқанд чой қадоқлаш фабрикаси пахтакорлар олдида қарздор бўлиб қолмоқда. Фабрика 600 тоннага яқин чойни кам етказиб берди.

Далада ишлаётганларни намунали савдо хизмати билан мамнун қилиш учун қовун-тарвуз, мева харид қилиш ҳамда уларни бевосита теримчиларга етказиб бериш юзасидан матлубот союзларига конкрет топшириқлар берилди. Пахта йиғим-теримида банд бўлганларга теримнинг энг долзарб пайтида, яъни сентябрь ва октябрь ойларида 15 минг тонна картошка, 95 минг тонна турли сабзавот, 40 минг тонна қовун ва тарвуз, 10 минг тонна ҳўл мева сотилади.

Қишлоқ меҳнаткашларини иссиқ кийим ва бошқа зарур товарлар билан тўла-тўкис таъминлаш мақсадида қўшимча харид қилиш ҳисобига савдо базаларида бундай товарларнинг резерв запаслари вужудга келтирилмоқда.

Терим мавсумида савдо хизмати қандай ташкил этилганлигини мунтазам контрол қилиб бориш, савдо точкаларида ассортиментда белгиланган товарларнинг бўлишини таъминлаш чоралари кўрилади. Бу ишда маҳаллий партия ва совет ташкилотлари матлуботчиларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Биз бу ёрдамга таяниб, савдо хизмати ва умумий овқатланишни кўнгилдагидек ташкил этиб, пахтакорларнинг оғирини енгил қиламиз.

С. Л. ТОНИЯНЦ,
«Ўзбекбирлашув» правлениесининг аъзоси, савдо бошқармасининг бошлиғи.

ШИФОКОРЛАР ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

САЛОМАТЛИК ПОСБОНЛАРИ

Кишиларнинг ғайрат-шижоат ва жўшқинлик руҳи билан ишлашлари, энг аввало, уларнинг сиҳат-саломатликлари билан боғлиқ. Чунки соғлом одамгина ишни унумли, сифатли бажаради. [illegible] Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз бебаҳо бойлик — инсон саломатлигини мустаҳкамлаш ишига доимо оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқда. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг [illegible] бунинг яққол ифодасидир. Мазкур [illegible] республика медицина муассасалари олдига ҳам катта вазифалар қўйди. [illegible] партия ва халқ олдидаги шарафли бурчидир.

Республикамиз соғлиқни сақлаш органлари, шифокорлар [illegible] пахта терими мавсумига қандай тайёргарлик кўрдилар? Бу ҳақда Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрининг биринчи ўринбосари Даниёр АСАДОВ шундай ҳикоя қилади:

— Республикамиз пахтакорлари [illegible] пахтакор районларга қўшимча равишда врачлар, ҳамширалар ва фельдшерлар, санитария автомобиллари юборишни режалаштирган. Дала шийпонлари, овқат тайёрланадиган жойларнинг санитария-гигиена ҳолати, дори-дармонлар, сув билан таъминлаш шарт-шароитлари доимо назоратда бўлади.

Йиғим-теримда қатнашаётган кишиларга янада қулайлик туғдириш мақсадида қишлоқлардаги даволаш участкаларининг иш графиги ўзгартирилади. Пахтакорларга кўрсатиладиган медицина-санитария хизматини мувофиқлаштириб олиб бориш мақсадида дала медицина штаблари ташкил этилади. Масалан, медицина илмий-тадқиқот институтлари ҳамда олий ўқув юртларидаги етакчи мутахассислардан, айни вақтда юқори курс студентларидан тузилган сайёр консультация бригадалари йиғим-теримда қатнашаётганларнинг ҳузурида тез-тез бўлиб туради ва тегишли ёрдам беради. Улар замонавий диагностика ва даволаш аппаратлари билан жиҳозланган, керакли жарроҳлик ва тиш даволаш асбоб-ускуналари билан таъминланган махсус автомашиналарда пахтакор районларга керакли медицина хизмати кўрсатадилар. Пахта йиғим-теримига тайёргарлик жараёнида санитария-эпидемиология хизмати бўлимлари пахтачиликда қўлланиладиган дефолиантлар ва бошқа химикатларнинг ташиб олиниши, сақланиши ва ишлатилиши устидан қатъий назорат ўрнатдилар. Қизил Ярим ой жамиятининг фаоллари бу соҳада уларга амалий ёрдам бермоқдалар. Мазкур жамиятнинг маҳаллий ташкилотлари ҳар бир пахтачилик бригадасида, ҳар бир дала шийпонида санитария постларининг ишларини кузатиб турадилар.

«Оқ олтин» ўлкасининг медицина ходимлари пахтакорлар ўртасида касаллик ва лат ейишларига йўл қўймаслик, йиғим-теримда қатнашаётган ҳар бир теримчига имконияти борича зудлик билан, малакали ва амалий ёрдам бериш, керакли дори-дармон билан таъминлаш учун ўзларининг бутун куч ва имкониятларини ишга соладилар.

Жиззах:

ОЛИС ВА ЯҚИНДАН

ЎЛКАЛАРДАН — ЎЛКАЛАРГА

Инсон туйғулари хилма-хилдир. Уларнинг орасида Ватан туйғусини ҳеч бирига қиёслаб бўлмайди. Узоқ йиллар дипломатик хизматда бўлиб, ўзимни бир дақиқа ҳам Ватаннинг ишлари ва ташвишларисиз, Советлар мамлакатига даҳлсиз тасаввур қила олмадим.

Қизиқ, инсонда бундай туйғу қаёқдан пайдо бўлганикин? Узоқ-узоқларда бўлганингда ҳам ўз мамлакатинг билан бирга яшайсан. Унинг катта ва кичик ютуқларидан қувонасан, бошига тушган қийинчиликларни эса ўз бошингга тушгандек сезасан. Қизиқ бир деталь. Японияда ми, ёки Мексикадами, ёки ўз уйингда, Москвадами Олимпия ўйинлари ўтмоқда, мусобақа натижаларини билишга шошиласан. Ўзимизнинг, совет командамизда олтин ёки кумуш медаль бўлса, бошқа биров эмас, балки ўзинг ғалаба қилгандек тантана қиласан. Мағлубияти тўғрисида эшитиб, хафа бўласин.

Яна бир нарса: куз кириши биланоқ у ерда, Ватанимдан узоқда мен пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисидаги маълумотларни топишга ҳаракат қилардим. Пахта она сути билан бизнинг қонимизга, ота-боболари деҳқон ўтган биз — ўзбек фарзандлари қалбига кирган. Ҳар йили мавсумда ҳосил қанча кўпаяди, қандай юксакликка эришилади, деб диққат билан кузатардим.

Ҳозир мамлакатимиз пахта етиштириш бўйича 10 миллион тонналик маррага яқин келиб қолганлигини мактаб ўқувчиси ҳам билади. 10 миллион тонна! Бу улкан тоғ. Қиёслаб кўринг: ўз ихтиёри билан бирлашган қардошларча Иттифоқимиз ташкил топган 1922 йилда биз бор-йўғи 14 минг тонна пахта териб олган эдик. Одамларга эса нон билан бирга кийим ҳам зарур эди. Шунинг учун ҳам пахта коммунистлар партиясининг, барҳаёт Ильичнинг энг муҳим ташвишларидан бирига айланди. Ўша вақтда партия мамлакатнинг пахта мустақиллиги тўғрисидаги шиорни олға сурди. «Пахта мустақиллиги» ва «социализм» сўзларини бир-биридан ажратиб бўлмасди.

Бугунги кунда Совет Иттифоқи ҳар гектар ердан Америка ёки бошқа бирор пахтакор мамлакатга нисбатан анча юқори ҳосил олмоқда, мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлган Ўзбекистонда эса ҳосилдорлик гектар ҳисобига 33 центнердан ошиб кетди. Мана бир неча йилдирки, ўзбек деҳқонлари давлатга ҳар йили олти миллион тоннадан зиёд «оқ олтин» топширмоқдалар. Меҳнат аҳлига бош эгиб таъзим қиламиз. Уларнинг иродаси билан асрлар давомида ҳувиллаб ётган Мирзачўл, Қарши ва Жиззах даштлари гуллаб-яшнаган водий-воҳаларга айланди.

Ана шулардан бири — Жиззах чўлидаги бир қишлоқда мен туғилганман.

Хорижий ўлкадан қайтиб келишим биланоқ, биринчи навбатда она юртимга бордим. Ҳамқишлоқларимни, болалигим ўтган жойларни соғинган эдим. Далаларга ҳаёт бахш этувчи ариқлардаги сувларнинг жилдирашини, Етимтоғ устида қушларнинг чуғурлашини соғинган эдим, бизнинг уйимиз шу Етимтоғ ён бағрида эди. Далаларни, тоғ ён бағирларини кездим, ҳамқишлоқларим билан суҳбатлашдим. Бу ерда ер ҳам, одамларнинг ўзлари ҳам — ҳеч нарса илгаригидек эмас. Ҳа, одамлар ерни янгилаб, ўзлари ҳам шу даражада янгиландилар.

«Жиззах» — бу дўзахга ўхшайди. Баъзи тарихчи тадқиқотчилар менинг жонажон юртимнинг номини ана шундай деб изоҳлардилар. Бунинг боиси, балки, чўлдаги шароитнинг оғирлигидир. Шу ўринда рус сайёҳи В. И. Мосальскийнинг тасвирлаганлари ёдимга тушади: Жазирама иқлими ва оқар сувнинг етарли эмаслиги оқибатида Жиззах Туркистоннинг энг носоғлом жойларидан биридир. Унинг аҳолиси безгакдан қаттиқ азоб чекади. Маҳаллий шаҳар ҳовузларидаги сув ришта касали манбаи бўлган».

Якка-ю ягона ва кичкина Сангзор сойи Жиззах чўли каби бепоён текисликни сувга қондира олармиди? «Сангзор» — «тошзор» деганидир. Бу сойдан сув эмас, майда тош оқарди.

Чўлга жон киритиш учун сув зарур эди. Қолоқлик зулматини тарқатиш учун нур зарур эди. Ҳозирги асримизнинг бошларидаёқ рус ўқитувчиси В. М. Петров Жиззах болаларини саводга ўргата бошлади. У болалар билан бирга электромашина ясади. Бу машина ҳаваскор физик яшайдиган уйни ёритди. Бу оддий машина эмасди. Бу инсон ақл-заковати, куч-қудратининг тимсоли эди.

1916 йилда хонавайрон бўлган жиззахликлар маҳаллий ва чор эксплуататорларига қарши қўзғолон кўтардилар. Бир йил ўтгач, Улуғ Октябрь ғалабасидан сўнг, улар ўз ўлкаларида қизил отрядлар туздилар. Бу отрядларга курашда тажриба орттирган Ҳайдарбек Абдужабборов, Рашид Халилов, Холмат Ражабов каби сардорлар бошчилик қилдилар. Оталаримиз, акаларимиз бекорга курашмадилар. Эндиликда Жиззахни дўзах деб эмас, балки бахт водийси деб атамоқдалар. Моҳир пахтакорлар, олимлар, ёзувчиларнинг бутун бир авлоди шу ерда туғилди ва ҳаётга йўлланма олди. Совет ҳокимияти йилларида республикамиз харитасида олтита янги водий пайдо бўлди. Уларни инсон қўллари барпо этди. Шуларнинг орасида Жиззах водийси ҳам бор. Эндиликда чўлдаги бепоён ерларни биргина Сангзор суғораётгани йўқ. Магистрал канал орқали бу ерга Сирдарёнинг ҳаётбахш суви келди. Бирин-кетин йирик пахта фабрикалари — колхозлар, совхозлар пайдо бўлди; боғлар шовуллади, тоғ ён бағирларида токзорлар пайдо бўлди. Индустриал шаҳарлар қад кўтарди. Уларнинг бирини Ульянов номи билан аташди. Ҳақли равишда шундай деб аташди. Мирзачўл ва Жиззах чўлини ўзлаштириш тўғрисидаги декретнинг остида В. Ульянов — Ленин имзоси борлигини ким билмайди дейсиз.

Чўлда янгидан бунёд бўлган бошқа бир шаҳарни космосга биринчи бўлиб йўл очган Гагарин номи билан аташган. Буни ҳам тушуниш мумкин. Бу ерда, Жиззах чўлининг кашшофлари замин юксакликларини бўйсундирувчилар бор.

Мана бу шаҳарларга эса Бинокор ва Бўстон деб ном қўйишди. Бу шаҳарлар асрлар давомида қум бўронлари жавлон урган жойда қад кўтарган.

Гулистон — гуллар диёри. Мирзачўлдаги Сирдарё областининг маркази ҳозир шундай аталади. Гулистон ва Бўстон — икки қўшни областдаги икки шаҳар инсоннинг табиат устидан ғалабаси рамзи сифатида бир-бирига қўл чўзди. Ана шу областлар республикадаги энг ёш областлар. Бу ерда мард ва жасур кишилар — қўриқни забт этувчилар яшайдилар. Леонид Ильич Брежнев жуда тўғри таъкидлади: чўлқувар — тарихий фигурадир. Яширишга ҳожат йўқ. Биз, ёзувчилар, қўриқни ўзлаштирувчиларнинг ўзгартирувчилик ролининг буюк аҳамиятини ҳали тўла англаб етганимиз йўқ. Олдимизда битмас-туганмас ишлар турибди.

Шуни англаб, биз яқинда ёзувчилар бригадаларининг қўриқ забткорлари билан учрашувини ташкил этдик. Янгидан барпо этилган унумдор ерларда қандай чуқур социал жараёнлар юз бераётганлигини сўз усталари ўз кўзлари билан кўрдилар. Бу ерда янгича совет характерига эга бўлган янги инсон камол топмоқда. Бу ерда миллатлараро нифоқнинг ҳеч қандай асари йўқ. Руслар ва ўзбеклар, украинлар ва қозоқлар, тожиклар ва татарлар — турли халқларнинг вакиллари меҳнат қилмаётган бирорта ҳам колхоз ёки совхоз, посёлка ёки шаҳар йўқ. Биз — совет халқимиз, деган юксак интернационал тушунча уларнинг онгига сингиб кетган.

— Мирзачўл, ундан кейин Жиззах чўли — бу амалдаги интернационализм мактабидир, — деб ҳикоя қилди «Иржарсовхозстрой» тресги пардозловчилар бригадири Мария Горяева.

Бу машҳур қўриқ забткорига қўшилиб, бизнинг Иттифоқимиз ғолт гўзал! — дея хитоб қилгинг келади. Бу — Советлар мамлакатида яшовчи барча халқлар Иттифоқидир.

Сарвар АЗИМОВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари.
Тошкент шаҳри.
(«Правда», 1 сентябрь).

АХБОРОТ

ҚУРИҚДАГИ ГУЛБОҒ

Косон районининг Оқтепа массивида ўтган йили ташкил этилган 37-совхозда минглаб гектар янги ер очилди. Қўриқ хўжалик меҳнат аҳли дастлабки йили она-Ватанга 1600 тонна «оқ олтин» армуғон этган эди. Азамат чўлқуварларнинг бу йилги аҳди жуда баланд. «Гулбоғ» номи берилган совхоз посёлкасида хўжаликнинг маъмурий биноси ва 64 коттедж типидаги уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилди. Уларга Навоий, Самарқанд, Андижон, Фарғона, Наманган областларидан келган чўлқуварлар кўчиб ўтдилар.

Посёлка қурилишини «Каршиирстепстрой» бирлашмасининг 30-механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари олиб бормоқда. Бу ерда беш йилликнинг охирига бориб яна 435 коттедж, кинотеатр, универмаг, маиший хизмат уйи, ҳаммом, болалар боғчаси бинолари барпо этилади. Экспериментал посёлка сифатида қурилаётган чўлқуварлар шаҳарчасини тўла қуриб битказиш учун 38 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга ошириш кўзда тутилган.

М. КАРОМОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КОЛХОЗДА ҒИШТ ЗАВОДИ

Вобкент районидаги Ленин номли колхозда бир кеча-кундузда 40 минг дона ғишт тайёрлаб берадиган завод қурилиб ишга туширилди. Район колхозлараро кўчма механизациялашган колоннаси қурувчилари корхонани муддатидан қарийб бир йил илгари бунёд этишди. Завод ишлай бошлаганидан буён ўтган вақт ичида колхоз ва совхоз қурилишларига 160 минг дона пиширилган, 100 минг дона хом ғишт тайёрлаб жўнатди. Келгусида заводнинг қувватини икки баравар ошириш кўзда тутиляпти.

ЯНГИ ПАХТА ТОЗАЛАШ ЗАВОДЛАРИ

Пахта ҳосилини тайёрлов пунктларида узоқ сақлаб турмай, қисқа муддатларда қайта ишлаш мақсадида Шофиркон, Пешку, Ромитан ва Вобкент районларида янги пахта тозалаш заводлари барпо этилмоқда.

Ромитан пахта тозалаш заводи областдаги корхоналар ўртасида энг йирикги бўлади. Завод 29308 тонна хом ашёни қайта ишлаш қувватига эга бўлиб, йилига 9672 тонна тола, 1433 тонна момиқ ишлаб чиқаради. Завод ҳозирги замон мукаммал машина ва ускуналари билан жиҳозланмоқда. Қурувчилар заводни ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили пахта йиғим-терими мавсумигача фойдаланишга топширишга қарор қилдилар.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ

БАҲСЛАР ВА ҒОЛИБЛАР

* **ЧИМ ХОККЕЙ.** Ленинскнинг «Старт» хоккейчилари Бокуда «Азинефтехим» командаси билан учрашиб [1:1, 0:2], жами очколарини 17 тага етказишди.

* **БЕЛОПОЙГА.** Львовда ёшлар ўртасида ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақаси якунланди. Республикамиз велосипедчилари кучли олти команда сафидан жой олишди.

* **ЧАВАНДОЗЛИК.** Швейцарияда от йўрттириш бўйича ўтказилган жаҳон чемпионатида ГФР чавандозлари ғолиб чиқишди. Ю. Ковшов, Т. Некахова, О. Шчербалардан иборат совет командаси тўртинчи ўринни олди.

* **ФУТБОЛ.** Иккинчи лиганинг Ўзбекистон зонасида навбатдаги учрашувлар ўтказилди. «Соҳибкор» — «Автомобилист» — 1:2, «Янгиер» — «Пахтакор» — 2:1, «Амударё» — «Хива» — 1:1, «Ёшлик» — «Наримановец» — 3:1, «Динамо» — «Шахриханец» — 4:1, «Хўжанд» — «Хоразм» 1:2, «Навбаҳор»—«Зарафшон» —3:2, «Ҳисор» — «Олой» 2:1, «Старт» — ОРМ — 3:0. Ҳозир самарқандлик динамочилар 40 очко билан биринчи ўринни эгаллаб туришибди. 2—3 ўриндаги «Нефтяник» [Фарғона] ҳамда «Навбаҳор» [Наманган] командаларида 36 тадан очко бор. Тошкентнинг «Старт» футболчилари 35 очко билан тўртинчи ўринда боришмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ҚУРИЛИШЛАРИДА

МАРЖОНБУЛОҚ ЯШНАМОҚДА

Металлурглар ва кончиларнинг навқирон шаҳри — Маржонбулоқда аъло даражада жиҳозланган замонавий мактаб очилди. Мактаб бош план асосида қурилди. Эндиликда болаларни қўшни совхоздаги бир неча километр олисликда жойлашган мактабга автобусда ташишнинг ҳожати қолмади. Айни вақтда бу ерда иккинчи болалар боғчаси фойдаланишга топширилди ва 320 кичкинтойни ўз бағрига олди. Бу ерда яшовчи аҳоли асосан ёшлардан иборат бўлганлиги болалар муассасаларини кўплаб қуришни тақозо этмоқда.

Маржонбулоқлик болалар учун ҳар бир уй атрофида севимли эртаклар ва фильмларнинг қаҳрамонлари зўр маҳорат билан тасвирланган ўйин майдончалари ташкил этилди. Дастлабки бинолар пойдевори қурилиши билан бир вақтда барпо этилган боғлар ва хиёбонлар қад кўтармоқда. Ҳовузлар ва фавворалар қурилмоқда. Жиззах дашти марказидаги шаҳарда маданий-маиший объектлар бунёд этилмоқда. 30 километр узунликдаги қувур ётқизилиб, электр линияси тортилди.

Автомобиль йўли дашт шамолини тўсувчи ёй шаклида қурилган ва плани яхшиланган кўркам уйлар саф тортган микрорайонга олиб боради. Шаҳарда шундай микрорайонлардан ўнтасини барпо этиш пойиҳалаштирилган. Мана шу ерларда рангли металлар жойлашган қатламларни топган Ўзбекистон геологлари хизмати туфайли замонавий ва қулай янги саноат маркази барпо этилади. [ЎзТАГ].

ЁЗУВЧИ ЁН ДАФТАРИДАН

ДЕҲҚОН ҲУЗУРИДА

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ЖАМОЛИ

Андижонни Фарғона водийсининг бақувват бўлаги дейишади. Бу исбот талаб қилмайдиган ҳақиқат. Асаканинг адирлари, Хўжаобод боғлари, Олтинкўлу Шаҳрихоннинг ҳудудсиз далаларини, бу жойлардан олинаётган ширин-шакар неъматларни бир тасаввур қилишнинг ўзи кифоя. Ана шу неъматларни етиштираётган одамлар-чи. Қўллари қадоқ, лекин фикрлари тиниқ, юриш-туриши, феъллари тўпори, аммо эътиқоди буюк, орзулари улуғ. Бундай чинакам деҳқон феълли одамлар учун тупроқнинг саховати — қувонч, қуёшнинг тўкинлиги — ризқ.

Кузнинг баракати бойчечак туғилган кундан бошланади, дейди халқимиз. Демак, баҳор эшикдан мўралаши биланоқ деҳқон куз ҳосилини ўйлаб, далага чиқади. Ери билан сирлашишни бошлайди. Ҳосилнинг чўғи ҳам шу сирлашувга боғлиқ.

Москва районининг колхоз-совхозларини айланарканмиз, кўз олдимизда кузнинг тўкин хирмонлари гавдаланди. Ям-яшил денгиздек чайқалиб турган далаларда бир олам тароватни, ҳосилнинг ял-ял чўғини кўргандекмиз.

Район пахтакорлари 55 минг тонналик хирмонни кўзлаб турибди бу йил.

— Бизни энг илғор хўжаликка олиб борсангиз, — сўраймиз ҳамроҳимиз Насибахондан.

— Районимизда жуда кўпчилик хўжаликларда парвариш ишлари яхши. «Октябрь» колхозига бора қолайлик, бу колхознинг номини Бутуниттифоқ «Шуҳрат китоби»га зарҳал ҳарфлар билан ёзиш ҳақида қарор ҳам чиққан.

«Октябрь» колхози район пахтакорларини уруғлик билан таъминлайди. Оддий пахтага нисбатан уруғлик пахтанинг хийла инжиқлиги, нозиктаъблиги бор. Алоҳида меҳнат, ортиқчароқ меҳр кутади деҳқондан.

Ўтган йили октябрликлар ана шу меҳр ва меҳнатни сахийлик билан тутиб, катта зафар қучиб, етиштирилган 3636 тонна пахтанинг 2100 тоннасини уруғликка топширгандилар.

Фасллар айланаверади. Унинг бағрида улғаяётган инсон тобора камолот топиб, тажрибаси ортади. Ниятлари ҳам улғаяверади. Кечаги ютуқ бугунги оддий мўлжалга айланади. Янги чўққиларга кўз тикилади.

Колхознинг Олимжўра Аҳмадалиев, Тўхтасин Ҳакимов, Қамбарали Султонов, Ғофиржон Режавалиевлар бошлиқ илғор бригадалари иш планлари, бугунги мўлжаллари юқоридаги фикрни тасдиқлаб турибди. Мазкур бригадалар азаматлари республикамизда тобора кенг қулоч ёйган «60 йилликка — 60 центнерлик ҳосил» ташаббусига биринчилар қаторида қўшилдилар.

— Кишиларимиз ишлашни ҳам, яшашни ҳам билишади, — фахрланиб сўзлади «Октябрь» колхози раисининг маданий-маиший ишлар бўйича муовини Қорияхон Назирова. — Магазин, новвойхоналаримиз, замонавий типда қурилган уй-жойларимизни бир кўрсангиз...

Қорияхон ҳақ. Равон йўллар, клублар, кутубхоналар колхозчилар хизматида. Сайиллар, ҳосил байрами каби маросимлар, шоирлар, ёзувчилар билан тез-тез учрашувлар ўтказиш одатга айланиб қолган. Ахир, халқ фаровонлиги юксак бўлган жойдагина меҳнат гаштли кечади, ютуқлар этагингдан тутиб келаверади. Ўтган йили дондан 240, мевадан 147, тухумдан 135, пилладан 127, пахтадан 114 процента етказиб олинган ҳосилнинг боиси ҳам шунда-да.

Фақат «Октябрь» колхози эмас, жуда кўп хўжаликларда ҳам мана шундай фактларга дуч келамиз. Ахир, бугунги деҳқон фикр доираси кенг, дунёқараши кучли, ҳозиржавоб, янгиликларга интилувчан. Буни 585600 дона китоб фондига эга бўлган район кутубхоналари ёки республикамизга таниш «Чашма» халқ ашула ва рақс ансамбли ёки қишлоқ ёшлари жалб этилган 196 та турли тўгараклар мисолида ҳам кўрса бўлади.

Бундай қувончли шарҳлар эса, қарийб ҳар бир қишлоқ, ҳар бир районда учрайди. Аммо Қўрғонтепа районида ўтказилаётган ажойиб маросим, ажойиб ташаббуслар ҳақида тўхталмай ўтишнинг иложи йўқ. Қишлоқларда тўй мавсуми ҳозир.

Қўрғонтепанинг Ленин номли маданият ва истироҳат боғи халқ сайиллари ва тўй тантаналарига мўлжаллаб безатилган. Карнай-сурнай садолари, дилрабо қўшиқлар байрамни, кишилар қувончини шарҳлаб турибди. Кўзларида шодлик, бахт акс этиб турган ўктам куёвлар, оқ либосли маликалардек, бошларини ибо билан эгган келинчаклар дўст-ёрлар даврасида келишяпти.

— Жуда вақтида келдингизлар, — деди бизларни хурсанд қарши олар экан район партия комитетининг биринчи секретари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Узоқбой ака Саримсоқов. — СССР ташкил топган куннинг 60 йиллиги муносабати билан областимизнинг янги бир маросимини ўтказмоқчимиз. Бу — барча районларимиздан вакил бўлиб келган келин-куёвларимизни тантанали никоҳлаш маросими.

Биз ҳам маросимда қатнашдик. Ўтли муҳаббат юракларини қиздириб, ҳаяжон ичра турган 12 жуфт келин-куёв В. И. Лениннинг улкан ҳайкали ёнидаги кўп кишилик йиғинда никоҳдан ўтказилди. Ёшларга никоҳ гувоҳномаларини бериш жуда кўп эзгу ишлар соҳиби, Узоқбой Саримсоқовичга юклатилди. Энг яхши умидлар, энг яхши тилаклар айтилди. Ленин ҳайкали пойига гулдасталар қўйган ёш келин-куёвлар ким эди? Улар шу қишлоқ ёшлари — колхозчи, қурувчи, инженер, студент. Сандқулов Юсуфжон — мастер, Шаҳзодахон Ўриндбоева — пахта заводи ишчиси! Кўчқорбой Рўзиевни эса уста қурувчи сифатида ҳамма ҳурмат қилади. Унинг қайлиғи Ҳалимахон Нуриддинова эса бухгалтер. Дилоромхон Азимхўжаева студент, унинг куёви Авазхон Отахонов эса милиционер, эл осойишталигининг посбони.

Карнай-сурнай садолари остида уларни оналари, қариндош-уруғлари, дўстлари табриклашди. Шаҳарнинг илғор вакиллари, кенг жамоатчилик иштирокида ўтказилган бу маросим жуда маъроқли эди. Қўрғонтепа меҳнаткашлари бошлаб берган бундай янгича маросимларга бизлар ҳавасландик. Бундай анъаналарнинг боқий бўлишини истардик. ЗАГСдан сўнг бошланган «келин салом» маросими айниқса гаштли эди. Шўх мусиқа садолари остида ёшлар паркка йўл олдилар. Халқимизнинг ёқимли урфларидан бири бўлган «келин салом»ида мўътабар кексалар ҳам иштирок этдилар.

12 келин ибо билан эгилади. Бугунги бахтидан, тақдиридан мамнун салом қилади. Бу салом ўз ўрнида шундай фаровон турмушни бизларга курашиб, қон тўкиб яратиб берган оталаримизга, халқимизга, партия ва ҳукуматимизга таъзим эди.

Қўрғонтепанинг камоли ва келажаги бизни қувонтирди. Ғозлар сузиб юрган тиниқ сувли кўл, қўрғонтепаликлар шижоатини шарҳлаб турган бургут ҳайкали, умуман мукаммал лойиҳалаштирилган жиҳозланган 12 гектарли шинам боғ меҳнаткашлар учун ҳашар йўли билан, ташаббус йўли билан 9 ойда қурилган. Ип-йигирув фабрикасининг қуриб ишга туширилиши ҳам эзгу ишлардан бири ахир. Шу кунларда бу ерда пайпоқ тўқиш фабрикаси қурилиши жадаллик билан боряпти. Тўқимачилик фабрикасининг иккинчи навбати эса ишга тушиш арафасида. Яна қанча боғчалар, мактаблар, турар жойлар. Районда ҳар йили 40 миллион сўмлик қурилиш ишлари бажариляпти.

Шу лаҳзада келин-куёвларнинг саломи бизнинг ҳам мана шундай фидокор кишиларга таъзимимиз бўлишини жуда истардик. Таъзим сизга эзгуликка ихлос қўйиб яшаётган, қуёш йўлидаги йўловчилар.

Эътибор ОХУНОВА.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Астрономия институтининг Қуёш физикаси бўлими ходимлари Қуёшдаги ўзгаришларни тадқиқ этиш Бутуниттифоқ программаси бўйича илмий изланишлар ўтказишмоқда. Суратда: бўлим мудири И. Сатторов мураккаб аппаратни созламоқда.

В. Сироткин фотоси.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

ОДДИЙ ХИЗМАТ КУНИДА

Кичик сержант Самижон Бойтўраев ГАИ постида навбатчилик қиларди. У соат 23 дан 45 минут ўтганда йўл ҳаракати қоидасини бузиб келаётган енгил автомашинани кўрди. Ҳайдовчи нима учундир йўлнинг ўнг томони қолиб, чап томонидан келарди. Кичик сержант ишора қилиб тўхташни буюрди, бироқ ҳайдовчи кичик сержантнинг ишорасига парво қилмай, тез ўтиб кетди.

Машина ичида кимлардир олишаётганини Самижон сезиб қолди. Ўйлаб ўтиришга вақт йўқ. С. Бойтўраев кичик сержант Г. Раҳимов билан бирга орқасидан қувишди. Йўлнинг Сергелига бурилиш жойида инспекторлар машинага етиб олишди ва яна уни тўхтатишга уриниб кўришди. Бироқ ҳайдовчи машинани ўнгга ва чапга буриб, инспекторларнинг йўлини тўсар, олдинга ўтказмасликка ҳаракат қиларди. Машинадагилар жиноятчи эканлиги равшан бўлиб қолди.

Шундан кейин Георгий Раҳимов моҳирлик билан ҳаракат қилиб, машинага яқинлашди. Самижон жиноятчиларни огоҳлантириб, тўппончадан осмонга ўқ узди. Машина тезликни пасайтирмади. У иккинчи марта ўқ узди. Жиноятчилар тезликни камайтириб, инспекторлар эътиборини чалғитиш мақсадида машина ҳайдовчисини йўлга ташлаб юборишди. Бойтўраев билан Раҳимов ҳайдовчини ҳам машинага олиб, таъқибни давом эттиришди.

Машина кескин бурилган вақтда жиноятчилар уни бошқара олмай қолдилар. Автомашина ағдарилди. Жиноятчилар машинадан чиқиб қоча бошладилар. Улардан бирини Самижон Бойтўраев, иккинчисини Георгий Раҳимов қўлга туширди.

Жиноятчиларга қарши якка-якка олишганда хавф-хатарни ўйлашмадимикин? Шу ҳақда сўраганимда Самижон камтарлик билан:

— Дўстим билан бирга биз ўз бурчимизни бажардик, — деб жавоб қилди.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармаси давлат автомобиль инспекцияси бошқармаси йўл-патруль хизмати ходими, кичик сержант Самижон Бойтўраевнинг армиядан қайтиб келиб, милицияда ишлай бошлаганига энди тўрт йилдан ошди. Милиция сержанти А. Ҳайдаров унга мураббийлик қилди. Ўз билимини, тажрибасини ўргатди.

Самижон Бойтўраев ўзининг биринчи мустақил иш кунини ҳеч қачон унутмайди. Милиция ходими яхшилик билан ёмонлик, қувонч билан мусибат ўртасидаги кўзга кўринмас «чегара»ни қўриқлайди. Бу чегара кишиларнинг тақдири ва ҳаёти орқали ўтади.

Т. МАСЛОВА.

САЙРОҚИ ҚУШЛАР КОНКУРСИ

Ўзбекистон табиатни қўриқлаш жамияти республика Совети СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган чиройли ва сайроқи қушлар кўрик-конкурсини ўтказади. Қушлар кўриги 4—5 сентябрь кунлари Пушкин номли маданият ва истироҳат боғида ўтказилади.

Кўрик-конкурсда республика областлари, Қорақалпоғистон АССР, Тошкент шаҳар табиатни қўриқлаш жамиятининг бўлимлари, халқаро ва Бутуниттифоқ кўрик-конкурс қатнашчиларининг совриндорлари иштирок этадилар.

IV республика қушлар кўригида бу йил 250 киши 300 хил турдаги қушлари билан қатнашадилар.

«ЗАНГОРИ ЭКРАН»ДА

Шоирлар ишчилар ҳузурида

Меҳнат кишисининг моддий ва маънавий ҳаёти ёзувчиларимизнинг доимий диққат марказидадир. Шунинг учун ҳам улар халқ ҳаётига янада фаол аралашишмоқда. Бу ўз навбатида халқимизнинг турмуши, амалга ошираётган улуғвор ишлари уларнинг асарларида ёркин акс этишига муҳим омил бўлмоқда. Куни кеча Ўзбекистон телевидениеси «Шеърият билан учрашув» туркумидаги навбатдаги кўрсатувни томошабинларга ҳавола этди. Бу учрашувда таниқли шоирларимиз КПСС XXVI съезди номли Тошкент чинни заводи ишчиларининг меҳмони бўлишди. Завод инженери Шоира Усмонова адибларга заводда қилинаётган катта ишлар ҳақида гапириб берди. Шундан кейин шоирлар Жуманиёз Жабборов, Эркин Воҳидов, Ойдин Ҳожиевалар Ватан ва халқларимиз дўстлиги, қардошлиги ҳақидаги шеърларини ўқиб беришди.

Ўзбекистон телевидениесининг Адабий драматик кўрсатувлар бош редакцияси «Юбилей олди учрашувлари» туркумидан яна қатор «Шеърият билан учрашувлар»ни режалаштирган. Шубҳа йўқки, бу учрашувлар ҳам барчада яхши таассурот қолдиради.

Редактор ўринбосари **Б. ЮСУПОВ.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Фильм-концерт. 10.10 — Горнчилар, қаердасиз? 11.55 — Сентябрь келганда. Бадиий фильм. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 15.40 — Сиз театрни севасизми? 16.25 — Ўсмирлар ижоди. 16.55 — СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. 17.45 — Шахмат мактаби. 18.15 — Халқ куйлари. 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — «Иностранная литература» журналининг бош редактори Н. Федеренконинг француз ёзувчиси А. Стиль билан суҳбати. 19.50 — Ҳужжатли фильм. 20.10 — Учрашгунча, севгилим. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Фестиваллар, конкурслар, концертлар... 23.25 — Дунё воқеалари. 23.40 — Волейбол. Халқаро турнир. Польша — Япония.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Физика. 10.05 ва 14.20 — Испан тили. 11.05 — А. Н. Радишчев. Петербургдан Москвага саёҳат. 12.00 — Оналар мактаби. 12.30 — С. Гудзенко поэзияси. 13.10 — Музика. 13.30 — В. И. Ленин. Партия ташкилоти ва партия адабиёти. 14.00 — Ботаника. 14.50 — Министр бўлмоқчиман. Бадиий фильм. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Жаҳон халқларининг ижоди. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Инсон. Ер. Коинот. 21.30 — Время. 22.05 — Бугун ва эртага. Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Чиранчиқ қуёнча. Спектакль. 13.20 — Афсонадаги қизлар. Бадиий фильм. 1-серия. 18.05 — Эврика. 18.40 — Шарқнинг етти гўзали. 19.10 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Халқ контроли экрани. 20.15 — Ноз-неъмат бунёдкори. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Тўйларимиз ҳақида уйларимиз. 22.35 — Телеминиатюралар. 23.20 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Телефильм. 18.00 — Ж. Байрон. Манфред. Телетеатр. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Совет Иттифоқи шаҳарлари. Кинопрограмма. 21.30 — Москва-II.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Олтин водий қўшиқлари. 9.30 — Енгил куйлардан концерт. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Малши. Чорвачилик — зарбдор фронт. 14.00 — Табаррук замин. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 18.15 — Қадрдон оҳанглар. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Вьетнам Социалистик Республикаси эълон қилинган кунга. 21.00 — Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Ёш ижрочилар концерти.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг

ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА ЗАРДОБ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

Вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ҚОН ПРЕПАРАТЛАРИ БЎЛИМИ БЎЙИЧА:

қон препаратлари лабораториясининг мудири (медицина фанлари доктори ёки кандидати), **катта илмий ходимлар** (медицина фанлари кандидати — 2 ўрин), **кичик илмий ходимлар** (5).

ВАКЦИНА БЎЛИМИ БЎЙИЧА:

бактериал препаратлар лабораторияси мудири (медицина фанлари доктори ёки кандидати), **катта илмий ходимлар** (3, медицина фанлари кандидати), **кичик илмий ходимлар** (5).

ВИРУС-РИККЕТСИОЗЛИ ПРЕПАРАТЛАР БЎЛИМИ БЎЙИЧА:

бўлим мудири (медицина фанлари доктори), **вирусли препаратлар лабораториясининг мудири** (медицина фанлари доктори ёки кандидати), **катта илмий ходим** (медицина фанлари кандидати), **кичик илмий ходимлар** (3).

ИММУНОЛОГИЯ ВА АЛЛЕРГОЛОГИЯ БЎЛИМИ БЎЙИЧА:

бўлим мудири (медицина фанлари доктори), **иммунология ва аллергология лабораториясининг мудири** (медицина фанлар доктори ёки кандидати), **катта илмий ходимлар** (2, медицина фанлари кандидати), **кичик илмий ходимлар.**

БИОТЕХНОЛОГИЯ ВА ОЗУҚАЛАНИШ МУҲИТИ БЎЛИМИ БЎЙИЧА:

биохимия лабораториясининг ва биотехнология лабораторияларининг мудирлари (фан докторлари ёки кандидатлари), **катта илмий ходимлар** (2 — фан кандидатлари), **кичик илмий ходимлар** (8).

ТАШКИЛИЙ-МЕТОДИКА БЎЛИМИ БЎЙИЧА:

бўлим мудири (фан кандидатлари), **илмий-медицина ахбороти бўлинмаси раҳбарлари, патентлаш группаси, кичик илмий ходим** (библиограф)

АТРОФ-МУҲИТНИ МУҲОФАЗАЛАШ ЛАБОРАТОРИЯСИ БЎЙИЧА:

лаборатория мудири (медицина фанлари доктори), **катта илмий ходим** (медицина фанлари кандидати), **кичик илмий ходимлар** (2).

Конкурс муддати — 14 сентябргача.

Мурожаат учун адрес: 700015, Тошкент шаҳри, 15-алоқа бўлими, Кафанов кўчаси 93-уй.

АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

ҚУНДУЗГИ ВА КЕЧКИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

1982—1983 ўқув йили учун

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта маълумотли илғор ишчилар, колхозчи ва СССР Қуролли Кучлари сафида хизматни ўтаб бўлганлар шу ташкилотларнинг йўлланмаси бўйича қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар йўлланма берган ташкилотда камида 1 йил узлуксиз меҳнат қилган бўлишлари керак.

Институтнинг тайёрлов бўлимига кирувчилар билан (архитектура факультетидан ташқари) физика ва математика фанидан химия-технология факультети учун химия ва математика фанидан суҳбат ўтказилади.

Тайёрлов бўлимини муваффақиятли тугатганлар Тошкент политехника институти кундузги ва кечки бўлимининг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: институт ректори номига ариза, кўрсатилган намуна бўйича иш жойидан (ҳарбий бўлимдан) йўлланма, ўрта маълумоти ҳақидаги ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан (ҳарбий бўлимдан) характеристика, ташкилот раҳбари томонидан тасдиқланган меҳнат дафтарчасининг кўчирмаси, медицина справкаси (286-форма), саккизта 3x4 см. ҳажмидаги фотосурат.

Кундузги бўлимга ҳужжатлар 1 октябрдан 10 ноябргача қабул қилинади.

Кирувчилар билан бўладиган суҳбат 11 ноябрдан 25 ноябргача ўтказилади.

Ўқиш 1 декабрдан бошланади.

Ўқиш муддати 8 ой.

Тайёрлов бўлимига қабул қилинганлар стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Кечки бўлимга ҳужжатлар 10 сентябргача қабул қилинади.

Кирувчилар билан бўладиган суҳбат 11 сентябрдан 25 сентябргача ўтказилади.

Машғулотлар 1 октябрдан бошланади.

Ўқиш муддати 10 ой.

Тайёрлов бўлимини ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда муваффақиятли тугатган тингловчилар ўз хоҳишига қараб институт кундузги ёки кечки бўлимининг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Ўрта мактабнинг кундузги бўлимини 1982 йилда тугатганлар, меҳнат стажи бўлса ҳам, тайёрлов бўлимига қабул қилинмайди.

Тайёрлов бўлимига киришни хоҳловчилар қуйидаги адресларга мурожаат қилишлари мумкин:

Тошкент шаҳар, Шайхонтовур кўчаси, 10-уй, 18-хона.

Бекобод шаҳри (кечки бўлим), 81-квартал, Педагогика кўчаси, 5-уй.

Жиззах шаҳри, 2-микрорайон.

Навоий шаҳри, Южний переулоги, 1-уй.

Наманган шаҳри, 3-микрорайон.

Олмалиқ шаҳри (кечки бўлим), Ленин кўчаси, 56-уй.

Самарқанд шаҳри, Иртишар ГЭС кўчаси, 5-уй.

Чирчиқ шаҳри, Ломоносов кўчаси, 1-уй.

Қарши шаҳри, Дзержинский кўчаси, 32-уй.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: меҳнат муҳофазаси, машина ва механизмлар назарияси;

кафедра доцентлари: КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, пахтага дастлабки ишлов бериш, тўқувчилик, тўқимачилик саноатини ташкил этиш ва экономика, пахтани йигириш;

кафедра катта ўқитувчилари: илмий коммунизм, пахтага дастлабки ишлов бериш, чет тили;

кафедра ассистентлари: олий математика, ҳисоблаш математикаси, ноорганик химия, назарий механика, материаллар қаршилиги, теплотехника, электротехника, машина деталлари (2), меҳнат муҳофазаси, тўқимачилик материалшунослиги, тўқимачилик саноатини ташкил этиш ва экономика (2), жисмоний тарбия (3).

КЕЧКИ-СИРТҚИ БЎЛИМ БЎЙИЧА

кафедра ассистентлари: физика, полимерлар химияси, юқори молекулали бирикмаларнинг химиявий технологияси проблемаси лабораториясининг **катта илмий ходими.**

НАМАНГАН ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА

кафедра катта ўқитувчилари: материаллар хавфсизлиги, тўқимачилик материалшунослиги, тўқувчилик;

кафедра ассистентлари: КПСС тарихи, рус тили, олий математика, физика, химия, металлар технологияси, инженерлик графикаси, чет тили.

АНДИЖОН ФИЛИАЛИ БЎЙИЧА

кафедра ассистентлари: умумий техника фанлари (3).

Конкурс муддати — 18 сентябргача.

Мурожаат учун адрес: 700000, Тошкент шаҳри, Горбунов кўчаси, 5-уй, 10-хона. Телефон 53-10-58.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент — П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49; 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02140. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 200. 7